

SALTO basisschool De Vuurvlinder

basisschool die werkt vanuit het concept
Ervaringsgericht Onderwijs

Schoolplan

2016 - 2020

Datum: 10-12-2015

Inhoud

Inleiding en verantwoording	6
Doel, functie en verantwoording van het schoolplan	6
Werkwijze en procedure waarlangs het plan tot stand is gekomen	6
Evaluatie en eventuele bijstellingen.....	6
Verwijzingen	7
Hoofdstuk 1 Huidige situatie	8
1.1. Beschrijving van de school	8
1.2. Waar staan we nu?.....	8
Resultaten.....	8
Terugblik schoolplan 2011-2015	9
SWOT	10
Hoofdstuk 2 Relevante ontwikkelingen	12
2.1. Externe ontwikkelingen.....	12
2.2. Interne ontwikkelingen	12
Hoofdstuk 3 Onze visie op onderwijs	13
3.1. Missie en visie.....	13
Missie van De Vuurvlinder:.....	13
Visie van De Vuurvlinder:	13
3.2. Identiteit.....	13
Ervaringsgericht onderwijs.....	13
Opbrengstgericht werken.....	13
21st century skills	14
3.3 Kernwaarden van de school	15
Welbevinden	15
Betrokkenheid	15
Balans sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling	15
Hoofdstuk 4 Onze visie op onderwijs vertaald in structuur	16
4.1. Aanbod via vastgesteld rooster.....	16
Vakgebieden.....	16
4.2. Werkvormen van het EGO.....	16
Kring, gericht op sfeer en relatie	16
Contractwerk, gericht op werken aan eigen niveau	17
Projectwerk, gericht op werkelijkheidsnabijheid	17
Atelier, gericht op creatieve of expressieve activiteit.....	17
Vrije keuze, gericht op vrij leerlingeninitiatief	17

4.3.	Didactisch handelen	17
4.4.	Klassenmanagement	18
4.5.	Pedagogisch klimaat.....	18
	Pesten en discriminatie	19
	Veiligheid in en om de school.....	19
Hoofdstuk 5 Onze visie op onderwijs vertaald in aanbod.....		20
5.1.	Aanbod onderwijs op basis van kerndoelen	20
5.2.	Onderwijstijd	20
5.3.	Hanteren referentieniveaus taal en rekenen/wiskunde	21
5.4.	Toetsen	21
5.5.	Leerlingen- en onderwijsvolgsysteem	21
5.6.	Voorschoolse educatie	21
5.7.	Vroegschoolse educatie	21
5.8.	Onderwijs aan zieke kinderen	22
Hoofdstuk 6 Ambitie van de school		23
6.1	Strategisch te voeren beleid.....	23
	Leerling	23
	Leerkracht.....	23
	Ouders / verzorgers.....	23
	De maatschappij.....	24
	Het onderwijs	24
	Leiderschap.....	24
6.2	Ambitie en doelstellingen De Vuurvlinder	25
	Doorontwikkeling 5 gelijke dagen continurooster	25
	21st century skills	26
	ICT op De Vuurvlinder	26
	Vervanging methode rekenen.....	27
	Taalbeleidsplan.....	27
	Techniek	28
	Passend Onderwijs	28
	SALTO-ontwikkelingen.....	29
Hoofdstuk 7 Bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.....		30
7.1	De doelen van onze kwaliteitszorg.....	30
7.2	Speerpunten van onze kwaliteitszorg	30
7.3	Systeem van kwaliteitszorg (WMK) en kwaliteitscyclus.....	30
7.4	Resultaten van leerlingen.....	31

7.5	Tevredenheidsonderzoeken.....	31
7.6	Omgaan met klachten	31
7.7	Verbetering t.a.v. de kwaliteitszorg in het kader van Passend Onderwijs.....	32
Hoofdstuk 8 Ondersteuning voor leerlingen.....		33
8.1.	Doorlopende leer-en ontwikkelingslijnen	33
8.2.	Standaard basisondersteuning.....	33
8.3.	Schoolondersteuningsprofiel	33
8.4.	OPP bij leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.....	34
8.5.	Arrangementen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte	34
8.6.	Bij verwijzing naar het speciaal onderwijs	35
8.7.	Groepsoverleg	35
8.8.	Zorgteam	36
Hoofdstuk 9 Organisatie.....		37
9.1.	Werken in groepen en bouwen.....	37
9.2.	Directievoering	37
9.3.	Overlegsituaties.....	37
9.4.	Oudercontacten, communicatie en informatie.....	38
9.5.	Medezeggenschap.....	38
Hoofdstuk 10 Personeelsbeleid.....		39
10.1.	Kaders personeelsbeleid	39
10.2.	Integraal personeelsbeleid	39
10.3.	Functiegebouw	40
10.4.	Werving en selectie, benoeming.....	40
10.5.	Taakbeleid	40
10.6.	Gesprekscyclus	40
10.7.	Ontwikkeling medewerkers en scholingsbeleid.....	41
10.8.	Bekwaamheid	41
10.9.	Verzuimbeleid.....	41
10.10.	Evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding	42
Hoofdstuk 11 Financieel beleid		43
11.1.	Bronnen bekostiging.....	43
11.2.	Financiële kaders voor de school	43
11.3.	Financieel meerjaren beleid, afgeleid van te voeren strategisch beleid.....	43
11.4.	Investeringen.....	43
11.5.	Weerstandsvermogen van de school.....	43
11.6.	Sponsoring.....	44

Hoofdstuk 12: De beleidsvoornemens per schooljaar	45
Doorontwikkeling 5 gelijke dagen continuooster	45
21st century skills	46
ICT	47
Rekenen	48
Taalbeleidsplan	48
Passend onderwijs	50
Hoogbegaafde en excellente lln	51
Salto gezond en bewegen	52
Bijlagen	53

Inleiding en verantwoording

Doel, functie en verantwoording van het schoolplan

SALTO-school De Vuurvlinder is een dynamische school die meegaat in de ontwikkelingen van de maatschappij. We zijn bewust van de veranderende vraag omtrent vaardigheden, opbrengsten en resultaten. We bekijken welke kansen deze nieuwe ontwikkelingen ons bieden en op welke wijze we dit kunnen integreren in ons onderwijsaanbod. Daarbij staat steeds de vraag centraal: “Welke keuzes op schoolniveau bieden kinderen en leerkrachten de beste kansen op goed en uitdagend onderwijs?”

Doelen van het schoolplan:

- ✓ Het is een inhoudelijk en beleidsmatig plan dat de ambities van de school SMART beschrijft en dat aangevuld en verbeterd kan worden. Het plan beschrijft kaders, beleid en ambities omtrent de verschillende beleidsterreinen van de school voor de periode 2016-2020.
- ✓ Het plan wordt door alle personeelsleden gedragen en uitgevoerd.
- ✓ Het plan is leesbaar en biedt ouders duidelijkheid en houvast omtrent het onderwijs aan hun kind(eren).
- ✓ Het plan is een ‘levend’ document. Jaarlijks worden gestelde doelen en resultaten geëvalueerd. Dit leidt cyclisch tot het bijstellen van doelen of formuleren van nieuwe doelen.
- ✓ Met dit schoolplan voldoen we aan de wettelijke verplichting daartoe.

Functies van het schoolplan:

- ✓ Uitgangspunt van de planning per kalenderjaar middels het jaarplan. Er is bewust gekozen om het jaarplan te koppelen aan de begroting en dus aan een kalenderjaar.
- ✓ Totaaloverzicht van diverse deelplannen.
- ✓ Verantwoordingsdocument in de richting van ouders, team, schoolbestuur en overheid.

Werkwijze en procedure waarlangs het plan tot stand is gekomen

Het plan is geschreven door de directeur met medewerking van MT, team en MR van De Vuurvlinder. MT en Team hebben input geleverd tijdens diverse studiedagen en teambijeenkomsten. De MR heeft een actieve bijdrage geleverd als sparringpartner door het gedachtengoed van ouders terug te laten komen in beleid en ambitie.

Evaluatie en eventuele bijstellingen

Jaarlijks wordt het jaarplan opgesteld binnen MT, aan de hand van de ambities in het schoolplan. De structurele evaluatie van het jaarplan zorgt voor eventuele bijstelling van de doelen en nieuwe input voor de volgende jaarplannen. De evaluatiemomenten zijn opgenomen in het jaarplan.

Verwijzingen

Bij de totstandkoming van dit schoolplan zijn diverse interne en externe documenten, publicaties en uitgangspunten als bron geraadpleegd:

- ✓ Uitgangspunten Ervaringsgericht onderwijs (o.a. via publicaties CEGO)
- ✓ Uitgangspunten HGW
- ✓ Uitgangspunten opbrengstgericht werken
- ✓ Uitgangspunten 21st century skills (publicatie SLO)
- ✓ Schoolplan De Vuurvlinder 2011-2015
- ✓ Zorgplan De Vuurvlinder 2015
- ✓ School Ondersteuningsprofiel De Vuurvlinder 2015
- ✓ Aannamebeleid De Vuurvlinder 2015
- ✓ Beleid t.a.v. 5 gelijke dagen en continurooster De Vuurvlinder 2015
- ✓ Inspectierapport 2014
- ✓ Passend Onderwijs SALTO
- ✓ Personeelsbeleid SALTO
- ✓ Integraal huisvestingsplan
- ✓ SWOT De Vuurvlinder 2015
- ✓ Evaluatie schoolplan 2011-2015
- ✓ Analyse CITO resultaten LOVS

Hoofdstuk 1 Huidige situatie

1.1. Beschrijving van de school

De Vuurvlinder is gehuisvest in een open modern en kleurrijk gebouw uit 2009. De school ligt aan de rand van nieuwbouwwijk Blixembosch-Oost. Pal achter de school is men gestart met de bouw van Blixembosch-buiten. Dit is de laatste fase nieuwbouw in de wijk. Blixembosch is een wijk met voornamelijk koopwoningen. In eerste instantie gebouwd op de ICT-golf begin jaren '90. Nog steeds is het een wijk met relatief veel mensen die werkzaam zijn in bètaberoepen bij bedrijven als ASML en Philips maar ook op Brainport en de TU. Dit zorgt voor een relatief grote groep expats. Op De Vuurvlinder heeft ruim 20% van de leerlingen ouders waarbij Nederlands niet de eerste taal is.

Binnen een kilometer van De Vuurvlinder staat een basisschool van het katholiek-protestantse bestuur. Op anderhalve kilometer staat een andere basisschool van SALTO. Dat de voedingsgebieden van deze scholen elkaar overlappen blijkt uit een postcodeanalyse. Maar liefst 40% van de leerlingen van De Vuurvlinder komt niet uit Blixembosch. Daaruit blijkt dat De Vuurvlinder niet alleen een spil in de wijk is, maar in een bredere behoefte voorziet. De grootte van het voedingsgebied leidt tot meer diversiteit binnen de populatie. In combinatie met de eerder genoemde expats kun je stellen dat De Vuurvlinder een mooie afspiegeling is van de culturele globalisering waar de samenleving in Nederland mee te maken heeft.

1.2. Waar staan we nu?

Resultaten

De uitstroom op De Vuurvlinder is goed te noemen met jaarlijks 60% of meer doorstroom naar HAVO en VWO. De eindtoets is daarbij de bevestiging van dat wat we bij onze leerlingen zien. Daarbij constateren we dat toetsing nog steeds vooral gericht is op basiskennis. Dit loopt nog niet geheel samen met de ontwikkeling waarbij basisvaardigheden steeds belangrijker worden. Er ligt voor de komende schoolplanperiode een mooie uitdaging om de ontwikkeling van vaardigheden belangrijker maar ook meer zichtbaar in het advies te maken.

Traditioneel scoren leerlingen op De Vuurvlinder goed op Rekenen. Wel is gebleken uit analyse van de resultaten dat er meer geïnvesteerd moet worden in automatiseren en rekentempo.

De resultaten op gebied van Taal en Begrijpend Lezen zijn de afgelopen jaren vooruit gegaan. Dit staat in relatie tot de implementatie van het taalbeleidsplan, Taalactief, Nieuwsbegrip XL en de aandacht die taalonderwijs en lezen krijgen onder leiding van de taalspecialist. Wat opvalt zijn de uiteenlopende resultaten op het gebied van Taal. Er is daarbij een link te leggen met de populatie. Een verdere analyse met bijbehorende doelstellingen volgt in de schoolplanperiode 16-20.

Naast de toetsresultaten in relatie tot de cognitieve ontwikkeling, is het belangrijk om in dit hoofdstuk aandacht te besteden aan de resultaten op sociaal-emotioneel gebied. Leerlingen van De Vuurvlinder zijn nieuwsgierig en betrokken en weten dat om te zetten in een goede werkhouding vanuit intrinsieke motivatie. Ze leren van jongs af aan om zelfstandig te werken en hier verantwoordelijkheid voor te nemen. Dit is terug te zien in school, maar wordt ook terug gegeven door middelbare scholen.

Tot slot is het hier ook vermeldenswaardig dat leerlingen van onze school zich graag creatief, expressief en sportief uiten. Dit is onder andere merkbaar tijdens ateliers, projecten, schoolkamp en optredens op het podium.

Terugblik schoolplan 2011-2015

In de schoolplanperiode 2011-2015 zijn de grootste slagen gemaakt op het gebied van zorg, Taal en inrichting van de organisatie. Om met dit laatste te beginnen, de organisatie is veranderd van een smalle bezetting in de functiemix naar een organisatie met veel verantwoordelijkheid gedelegeerd aan een breder scala van functies. In hoofdstuk 9 'Organisatie' is te lezen hoe de organisatie momenteel ingericht is.

Op het gebied van Interne Begeleiding (IB) is het zorgplan geactualiseerd. Bovendien is de zorg cyclisch geborgd door de zorg-jaarplanner, de toetskalender en structureel geplande gesprekken tussen IB en leerkrachten. Meer hierover is te lezen in hoofdstuk 6 'Bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs' en hoofdstuk 8 'Ondersteuning voor leerlingen'.

Verder is de voorbereiding en implementatie van passend onderwijs gepaard gegaan met het schrijven van het School Ondersteuningsprofiel (SOP). Ook de invoering van Groep in Beeld, Kind in Beeld en werken met een Ontwikkelingsperspectief (OPP) hebben hiertoe bijgedragen. Net zoals de verdere inrichting en implementatie van het werken in Eduscope.

Een belangrijk speerpunt van het vorige schoolplan was het vakgebied Taal. In de periode 11-15 is er een taalbeleidsplan geschreven. Dat plan ligt ten grondslag aan de keuze voor een nieuwe methode, Taal Actief. Deze methode is inmiddels geïmplementeerd. Daarnaast is in dezelfde periode Nieuwsbegrip XL verankerd in het aanbod. Ook de bibliotheek heeft een centrale plek in school gekregen. Ten slotte is ook de methode Kleuterplein ingevoerd met daaraan gekoppeld een VVE scholing.

Naast al dit aanbod op gebied van Taal is er ook een Dyslexieprotocol geschreven en in gebruik genomen. Dit geeft leerkrachten meer sturing in hun handelen, waardoor kinderen met dyslexie of spellingsproblemen beter geholpen kunnen worden.

Een ander speerpunt wat succesvol is geïmplementeerd, is het protocol hoogbegaafdheid met de praktische uitwerking van de Giraffengroep. Een groep waar hoogbegaafde leerlingen 1 dagdeel in de week nog verder uitgedaagd worden. Iets wat de rest van de week een vervolg krijgt in de klas.

SWOT

De SWOT-analyse (Strength, Weakness, Opportunity, Threat) van De Vuurvlinder is opgesteld naar aanleiding van de input van team en MT tijdens 2 studiedagen in het kader van het nieuwe schoolplan. Enkele hoofdpunten die verder in het schoolplan terugkomen, zijn er uitgelicht.

Onderwijs:

- S De uitgangspunten van het Ervaringsgericht Onderwijs: welbevinden, betrokkenheid, interactie, rijk milieu, betekenisvol onderwijsaanbod, zone van naaste ontwikkeling, balans tussen cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling, de 5 werkvormen met achterliggende gedachten. Dit is het fundament van ons onderwijsaanbod.
- W Weinig doorontwikkeling van het EGO (externe ontwikkeling). Zeker in relatie met dat wat door onze populatie/ de maatschappij gevraagd wordt, maar ook in relatie met wat mogelijk is met de bekostiging van het onderwijs en de invoering van passend onderwijs. Het EGO blijft idealistisch, maar moet ook realistisch zijn.
- O Aan het EGO kunnen andere elementen worden toegevoegd. In de schoolplanperiode 11-15 is hier een begin mee gemaakt door HGW en opbrengstgericht werken te implementeren. Dit heeft het onderwijsaanbod versterkt. Er ligt nu een grote kans voor De Vuurvlinder door de 21st century skills te implementeren.
- O Er zijn veel raakvlakken met onze manier van werken en de uitgangspunten van de 21st century skills. De kansen liggen in het herkennen en bewust inzetten van de vaardigheden.
- T De Vuurvlinder moet niet alleen van het EGO uitgaan.
- T De 21st century skills moeten het EGO overlappen, niet er bij komen/ een op zichzelf staand iets worden.

Personeel:

- S De leerkracht maakt het verschil. Op De Vuurvlinder staat een enthousiast en hard werkend team. Men weet dat er soms iets extra's gevraagd wordt binnen ons concept. Daar gaat het team voor.
- T Onvoldoende invloed op het aannamebeleid door verplichtingen binnen het bestuur.
- O De functiemix die stimulerend werkt en leerkrachten de mogelijkheid geeft om sterke punten in te zetten voor de organisatie.
- T Onvoldoende financiële middelen om mensen de ambulante tijd te geven die recht doet aan de inzet binnen de functiemix.
- O De cao die actief vorm tracht te geven aan vermindering van werkdruk en aan ontwikkeling van leerkrachten.
- O De gesprekkencyclus waarmee effectieve feedback en richting aan persoonlijke ontwikkeling gegeven wordt.
- O De SALTO-academie die bijdraagt aan de ontwikkeling van leerkrachten.
- T De balans vrouw-man slaat erg door naar de vrouwen.
- T Er komen steeds meer parttimers.

Organisatie:

- S Dynamische school die kansen/ maatschappelijke ontwikkelingen omzet in aanbod op school.
- O Nieuwe cao → invoering continuooster → invoering 5 gelijke dagen rooster → koppeling mogelijkheden rooster met het onderwijsaanbod → versterken EGO concept met de hierboven genoemde aanvullingen.
- T Team en ouders moeten de tijd en ruimte krijgen om mee te kunnen ontwikkelen met de veranderingen.
- T Specifiek m.b.t. het continuooster: financiële gevolgen voor school.

Huisvesting:

- S Het gebouw van De Vuurvlinder is een verlengstuk van onze visie op onderwijs. Het maakt het mogelijk om ons concept neer te zetten. Bovendien is het aantrekkelijk voor (nieuwe) Iln.
- W Het gebouw zit vol.
- O Er kunnen tegen relatief lage kosten 3 lokalen bij gebouwd worden. Hier is rekening mee gehouden bij de nieuwbouw.
- T Integraal Huisvestingsplan zegt dat er niet gebouwd wordt als er leegstand in de buurt is.
- T Oplossingen zoals noodgebouwen of een dislocatie.
- T De invoering van een wachtlijst.

Financiën:

- S De Vuurvlinder werkt vanuit een stabiele financiële basis waarbij begroting en exploitatie in evenwicht zijn.
- O De financiële situatie maakt het mogelijk om te investeren.
- T De investeringen mogen niet te zwaar op de begroting drukken/ ten kostte van de exploitatie gaan.

ICT:

- W ICT op De Vuurvlinder is nog niet op het gewenste niveau. In het verleden was er te weinig affiniteit met/ te weinig sturing op het gebied van ICT.
- O Toevoeging van de 21st century skills aan het EGO concept. Digitale geletterdheid is daarin een voorname vaardigheid.
- O Vertaling van professionalisering en duurzame inzetbaarheid in het participeren in netwerkgroepen gekoppeld aan een 21 st century skill. Er is een netwerkgroep van 8 teamleden verantwoordelijk voor digitale geletterdheid op De Vuurvlinder.
- O Er is financiële ruimte om te investeren. Dit is opgenomen in de meerjaren investeringsbegroting.
- O Via bovenstaande punten zijn onderwijs, personeel en financiën in stelling gebracht om ICT te ontwikkelen.
- T De Vuurvlinder mag niet tekort schieten in het aanbod voor leerlingen op het gebied van ICT vaardigheden, digitale geletterdheid en mediawijsheid. Daarin moet een balans gevonden worden.
- T Concurrentiepositie wordt verzwakt als we onvoldoende anticiperen op de behoefte van Iln.

Hoofdstuk 2 Relevante ontwikkelingen

2.1. Externe ontwikkelingen

De externe ontwikkelingen die een rol spelen in de ontwikkeling van De Vuurvlinder worden hier puntsgewijs genoemd. In de SWOT analyse maar bijvoorbeeld ook in hoofdstuk 12 'Beleidsvoornemens' is te lezen hoe we hier mee omgaan.

- ✓ Maatschappelijke vraag naar ontwikkeling van basisvaardigheden, naast de ontwikkeling van basiskennis. We leiden kinderen op voor beroepen waar we het bestaan nog niet van kennen. De 21st century skills zijn vaardigheden die aan deze behoefte tegemoet komen.
- ✓ Globalisering zorgt ervoor dat de wereld steeds groter wordt. Grenzen in studie, werk en wonen vervagen. Dat biedt veel kansen maar ook bedreigingen voor onze kinderen.
- ✓ Ontwikkelingen binnen ICT zorgen voor steeds veranderende mogelijkheden. Het is een uitdaging om daar als basisschool op in te spelen. Motivatie, betrokkenheid en de ontwikkeling van vaardigheden en kennis zijn de grote mogelijkheden die ICT biedt. Kennis bij leerkrachten, tijd en financiën zijn belemmeringen in deze ontwikkeling.
- ✓ Gepersonaliseerd leren waarbij meer vanuit doelen dan vanuit de methode gewerkt wordt. De vraag is wat dit in de toekomst doet met de huidige opbouw van school waarbij klassen voornamelijk gebaseerd zijn op leeftijd.
- ✓ Nieuwbouw in Blixembosch en het aantrekken van de huizenmarkt zorgt voor een andere markt dan de afgelopen periode. Er zijn meer potentiële leerlingen.
- ✓ Vergroting van het voedingsgebied om uiteenlopende redenen leidt tot nog meer potentiële leerlingen.

2.2. Interne ontwikkelingen

Relevante interne ontwikkelingen zijn:

- ✓ Continuïteit, met ingang van schooljaar 2015-2016
- ✓ 5 gelijke dagenrooster, met ingang van schooljaar 2015-2016
- ✓ Rooster met een structurele verdeling in aanbod van basiskennis en basisvaardigheden, met ingang van schooljaar 2015-2016. Doorontwikkeling in de navolgende jaren waarbij het streven is om met een gedeeltelijk flexibel curriculum te gaan werken.
- ✓ Aannamebeleid met een wachtlijst. Welke gevolgen heeft dat voor aanmeldingen op korte en lange termijn? Leidt het tot een verandering van populatie en voedingsgebied?

Naast de genoemde externe en interne ontwikkelingen, zijn er de ontwikkelingen vanuit het bestuur. In hoofdstuk 6.1 'Strategisch te voeren beleid' zijn de ontwikkelingen vanuit SALTO terug te lezen.

Hoofdstuk 3 Onze visie op onderwijs

3.1. Missie en visie

Missie van De Vuurvlinder:

- ✓ De Vuurvlinder, betrokken bij de ontwikkeling van uw kind!

Visie van De Vuurvlinder:

- ✓ Op een dynamische, uitdagende manier, in een rijke, veilige (leer-) omgeving, worden kinderen begeleid in het proces om zich te ontwikkelen tot een respectvol individu met zelfvertrouwen, die is voorbereid op deze maatschappij.

3.2. Identiteit

Ervaringsgericht onderwijs

Het concept waarmee we vormgeven aan onze missie en visie is het Ervaringsgericht onderwijs (EGO). Dit is het fundament van ons onderwijsaanbod. De basis van het EGO is het dynamische proces tussen kinderen onderling en tussen kinderen en leerkracht. Vanuit een goed voorbereide en uitdagende leeromgeving (rijk milieu) en met ruimte voor initiatieven van kinderen, hanteren leerkrachten tijdens instructie en andere interactieve momenten de ervaringsgerichte dialoog om betekenis te geven aan het proces. Kernwaarden daarbij zijn welbevinden en betrokkenheid. Dit zijn voorwaarden om tot leren te komen. Het leerproces op De Vuurvlinder richt zich op de balans tussen sociaal-emotionele ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling.

Er zijn 5 factoren die bijdragen aan het ontwikkelingsproces binnen de rijke leeromgeving, vanuit welbevinden en betrokkenheid:

- ✓ **Een goede sfeer** in de groep en onderlinge relaties die ontspannen en ontwikkeling bevorderend zijn.
- ✓ **Werk op het niveau** dat een kind aankan en het tegelijkertijd uitdaagt.
- ✓ Werk dat **werkelijkheidsnabij** is en daarom voor kinderen interessant.
- ✓ De mogelijkheid tot **activiteit**, daadwerkelijk zelf iets doen.
- ✓ De mogelijkheid tot het nemen van **eigen initiatief**.

Om deze factoren uitgebalanceerd tot hun recht te laten komen binnen het onderwijs op De Vuurvlinder, zijn er 5 bijpassende organisatievormen ontwikkeld. Binnen de structuur van deze organisatievormen komen alle vakgebieden aan bod. De uitwerking van de werkvormen is te vinden in Hoofdstuk 4 'Onze visie vertaald op onderwijs, vertaald in structuur'.

Opbrengstgericht werken

Uit onderzoek blijkt dat er een positief verband bestaat tussen opbrengstgerichtheid van scholen en de leerresultaten van hun leerlingen. Scholen waar leerlingen beter presteren, evalueren de leerresultaten van hun leerlingen vaker en trekken conclusies uit die gegevens. Leraren op deze

scholen hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en stemmen hun les af op de verschillen tussen hen. Leerlingen die extra zorg nodig hebben, krijgen deze van leraren die daarvoor de specifieke benodigde kennis hebben.

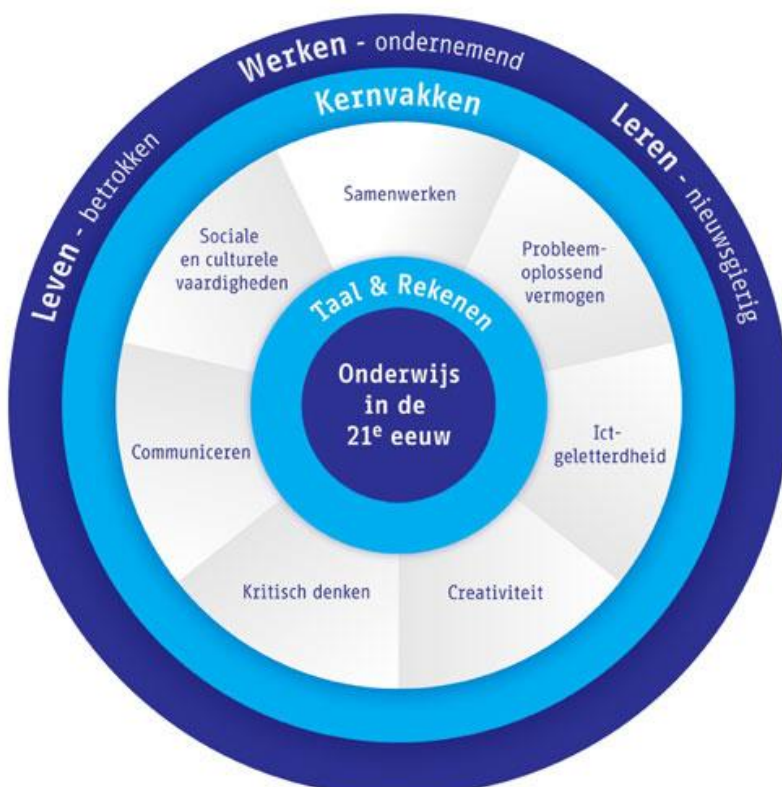
Op De Vuurvlinder hebben we de omschakeling doorlopen van activiteitengericht naar opbrengstgericht onderwijs. Dus de leerkracht begint niet met: 'Wat gaan we vandaag **doen**?' Maar juist met: 'Wat gaan we vandaag **leren**?' Op deze manier wordt de instructie altijd gekoppeld aan het **lesdoel**.

Na de instructie heeft de leerkracht tijd om direct effectieve feedback op het proces te geven aan de leerlingen. Het lesdoel wordt na een instructie en verwerking altijd geëvalueerd. Dit om de opbrengst te controleren, een nieuwe beginsituatie in beeld te brengen en om voeling te houden met de leerlijnen.

Op schoolniveau vertaalt deze manier van werken zich via de analyses van het Leerling en Onderwijs Volgstelsel van Cito (LOVS). Dit is een belangrijke instrument in het cyclisch kijken naar opbrengsten en onderwijsontwikkeling. Het analyseren van de toetsgegevens, het trekken van de juiste conclusies en het verwerken van de gevolgen daarvan worden geïntegreerd in het dagelijks handelen en in het kwaliteitsbeleid van school.

21st century skills

Zoals eerder genoemd zijn we op De Vuurvlinder van mening dat naast het leren van basiskennis, ook het leren van basisvaardigheden van groot belang is voor de ontwikkeling van onze kinderen. In de bijlage is een verkorte publicatie van het SLO opgenomen met daarin een toelichting op dit onderwerp. Hier volstaan we met het tonen van de diagram waarin de 21st century skills in relatie tot de vakgebieden worden weergegeven.

De 21st century skills sluiten zeer goed aan bij het EGO en de manier waarop we dit vormgeven.

Een aantal vaardigheden is rechtstreeks te linken aan ons concept en de bijbehorende werkvormen. De uitdaging zit in het bewust aanbieden en toepassen van de vaardigheden. Verder is vooral de vaardigheid ICT-geletterdheid een speerpunt in deze schoolplanperiode.

Doelstelling is om de 21st century skills volledig te integreren in ons concept. Daarbij ontstaat een mix van Ervaringsgericht onderwijs, 21st century skills en opbrengstgericht werken.

3.3 Kernwaarden van de school

Welbevinden

Welbevinden zegt iets over hoe het met je gaat. Het ontstaat wanneer de situatie tegemoet komt aan de basisbehoeften, wanneer kinderen beschikken over een positief zelfbeeld (zelfvertrouwen en gevoel voor eigenwaarde) en wanneer kinderen verbinding maken met zichzelf. Hoog welbevinden is voorwaarde voor een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Welbevinden herken je onder andere aan signalen als voldoening, genieten, plezier beleven, ontspanning, innerlijke rust tonen, energiek, weerbaar en assertief zijn.

Betrokkenheid

Betrokkenheid zegt iets over hoe je het doet. Het is een bijzondere vorm van activiteit die zich laat herkennen aan geconcentreerd, aangehouden en tijd vergeten bezig zijn. Signalen waaraan je betrokkenheid onder andere herkent zijn: energie, creativiteit, complexiteit, nauwkeurigheid, mimiek en houding, concentratie en doorzetten. Betrokkenheid ontstaat wanneer de activiteit aansluit bij de exploratiedrang en wanneer de activiteit zich aan de grens van de individuele mogelijkheden begeeft.

Balans sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling

We zijn er op De Vuurvlinder van overtuigd dat je pas tot leren kunt komen als je welbevinden in orde is. Betrokkenheid leidt er toe dat je het aanbod daadwerkelijk eigen maakt. Vanuit die uitgangspunten is het logisch dat we sturen op een goede balans tussen sociaal-emotionele ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling.

Onder sociaal-emotionele ontwikkeling verstaan we onder andere:

- ✓ Het herkennen van emoties en gevoelens bij jezelf en bij anderen, en de manier waarop je daar mee omgaat.
- ✓ De ontwikkeling van het zelfbeeld, en de rol die dit speelt binnen de interactie met andere leerlingen en met leerkrachten.
- ✓ Zelfvertrouwen en weerbaarheid.
- ✓ Intrinsieke motivatie en nieuwsgierigheid.

Bij cognitieve ontwikkeling doelen we vooral op:

- ✓ Het ontwikkelen van het denkvermogen.
- ✓ Het op niveau eigen maken en kunnen reproduceren van de aangeboden basiskennis.

Hoofdstuk 4 Onze visie op onderwijs vertaald in structuur

4.1. Aanbod via vastgesteld rooster

Op De Vuurvlinder werken we sinds schooljaar 2015-2016 met een 5 gelijke dagen continurooster. Dit hebben we omgedoopt tot het lasagnemodel. Dat verwijst naar de lagen waaruit het rooster is opgebouwd. In onderstaande grafiek is te zien hoe vakgebieden (onderwijsaanbod via de kerndoelen) werkvormen (EGO) en vaardigheden (21st century skills) geïntegreerd worden aangeboden. Daarbij ligt de nadruk in de ochtend vooral op het leren van basiskennis. In de middag ligt de nadruk meer op het leren van vaardigheden. Natuurlijk kunnen deze niet volledig los van elkaar gezien worden. Net zoals de 21st century skills ook niet per vaardigheid aan een vakgebied of werkvorm gekoppeld kunnen worden. Het is een dynamisch geheel waarbij leerkracht en leerlingen vanuit de structuur van het rooster en het aanbod keuzes kunnen maken.

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag	
EGO werkvorm: kring (5 – 15 min.)					21st century skills: Samenwerken
Vakgebied: rekenen (60 min.)					
EGO werkvorm: contractwerk					Probleemoplossend vermogen
Pauze 15 min					
Vakgebied: Nederlandse taal (120 – 130 min.) Leesvaardigheid Taal Spelling Begrijpend lezen					ICT geletterdheid Creativiteit
EGO werkvorm: contractwerk					
Lunchpauze 45 min					Kritisch denken Communiceren
Vakgebied: kernvakken (90 min.) wereldoriëntatie, geschiedenis, natuuronderwijs, Engels, verkeer, techniek, gym, drama, muziek, ...					
EGO werkvormen: kring, projectwerk, creatief en expressief atelier, vrije keuze					Sociale en culturele vaardigheden

Vakgebieden

Het aanbod van het onderwijs op basis van de kerndoelen, vormgegeven via methodes en afgestemd op de referentieniveaus wordt verder omschreven in Hoofdstuk 5 'Onze visie op onderwijs, vertaald in aanbod'.

4.2. Werkvormen van het EGO

Kring, gericht op sfeer en relatie

Momenten waarop de klas of een groep leerlingen samenkomt om gedachten en ervaringen uit te wisselen, eventueel aan de hand van een vooraf gekozen thema. Interactie vindt plaats tussen leerlingen onderling en leerlingen en leerkracht.

Voorbeelden zijn onder andere; weekendkring, keuzekring, nieuwskring, evaluatiekring, maar ook groepsoverstijgende vormen als weekopeningen, weeksluitingen en maandsluitingen.

Contractwerk, gericht op werken aan eigen niveau

De organisatievorm waarbij leerkracht en leerlingen via de werkbijlage of een planbord (groep 1/2) afspraken maken over instructies en zelfstandig werk. Op de werkbijlage staat waaraan ze in een bepaalde periode (dagdeel, dag, week) gaan werken en wat ze dan af hebben. Instructies en afstemming op (individuele) onderwijsbehoeften worden gepland binnen het contractwerk. Streven is om leerlingen op eigen niveau, maar conform de leerlijnen, aan de gezamenlijke stof te laten werken. Vakgebieden die onderdeel zijn van het contractwerk zijn onder andere; lezen, rekenen, taal, spelling, begrijpend lezen, wereldoriëntatie en studievaardigheden.

Projectwerk, gericht op werkelijkheidsnabijheid

Leerlingen ontdekken de wereld om zich heen. Dit ontdekken ontstaat wanneer bepaalde vragen, problemen of thema's die op hun pad komen (bijvoorbeeld via de leerkracht, omgeving of het nieuws) hen aanspreken. Projectwerk krijgt vorm door het verkennen van informatie (onderzoek) en het verwerken daarvan op verschillende manieren (verslag).

Voorbeelden zijn themahoeken, excursies, gastdocenten, klas of schoolbrede projecten en schriftelijke projecten. Projectwerk kan ook gekoppeld worden aan wereldoriëntatie.

Atelier, gericht op creatieve of expressieve activiteit

Een organisatievorm die vooral gericht is op leren en ontdekken door te doen. Dit gebeurt op het creatieve vlak door kennis te maken met verschillende soorten materialen en de verwerkingsmogelijkheden daarvan.

Op het expressieve vlak ontwikkelen de leerlingen zich via een actieve houding tijdens ateliers, onder andere in het teken van toneel en muziek.

Ateliers worden op De Vuurvlinder vaak groepsoverstijgend, maar soms ook per klas georganiseerd.

Vrije keuze, gericht op vrij leerlingeninitiatief

Een organisatievorm waarin kinderen uit een relatief ruim en op hun behoeften afgestemd aanbod kunnen kiezen. Hierbij gelden zo weinig mogelijk beperkingen. Doelstelling is de kinderen te stimuleren om initiatief tot spel of activiteit te nemen. Hulpmiddel daarbij is een formulier wat de leerlingen leert om te plannen, voor materiaal te zorgen en verantwoordelijkheid te nemen binnen hun eigen initiatief.

4.3. Didactisch handelen

Om het onderwijsaanbod via de EGO werkvormen aan te bieden aan de leerlingen, maken de leerkrachten gebruik van hun didactische vaardigheden. De leerkrachten op De Vuurvlinder:

- ✓ Hebben een ervaringsgerichte houding.
- ✓ Zorgen voor een duidelijke structuur in de onderwijsleersituatie.
- ✓ Gebruiken uiteenlopende strategieën en leren de kinderen deze ook te gebruiken.
- ✓ Benoemen de doelstelling(en) vooraf aan een instructie.
- ✓ Evalueren op de doelstellingen na een instructie of verwerking.
- ✓ Begeleiden het leerproces van kinderen.
- ✓ Bevorderen de zelfstandigheid van leerlingen.

- ✓ Stimuleren samenwerking tussen leerlingen.
- ✓ Geven feedback op werkwijze en product.
- ✓ Stimuleren leerlingen tot zelfstandig plannen en registreren.
- ✓ Houden rekening met behoeften en verschillen.
- ✓ Hanteren de ervaringsgerichte dialoog.
- ✓ Stimuleren leerlingen zelfstandig gebruik te maken van verschillende informatie- en communicatiebronnen.
- ✓ Bereiden de leerlingen adequaat voor op het voortgezet onderwijs en een plaats in de maatschappij.
- ✓ Controleren, volgen en registreren de vorderingen van de leerlingen volgens de afspraken in het zorgplan.
- ✓ Reflecteren op hun eigen gedrag.
- ✓ Richten hun lokaal uitdagend en doelmatig in.

4.4. Klassenmanagement

Het klassenmanagement is zodanig dat de voorwaarden om tot ontwikkeling te komen aanwezig zijn. Kinderen leren via een afwisselend aanbod van instructies en zelfstandig werken waarbij de leerkracht ruimte organiseert voor differentiatie en begeleiding op maat. Daartoe zorgt de leerkracht dat:

- ✓ De dag/ het dagdeel goed voorbereid is.
- ✓ De materialen overzichtelijk geordend klaar liggen en goed toegankelijk zijn.
- ✓ Leerlingen de materialen zelfstandig kunnen en mogen pakken.
- ✓ De instructiewisselingen soepel en effectief verlopen.
- ✓ Er zo weinig mogelijk tijd verloren gaat aan organisatorische maatregelen.
- ✓ Kinderen leren om hulp uit verschillende bronnen, naast de leerkracht, te halen.
- ✓ Er afspraken zijn gemaakt over gedrag en houding.
- ✓ Er een afspraak is over wanneer de leerkracht wel en niet gestoord mag worden.
- ✓ Het voor de leerlingen duidelijk is wanneer de leerkracht hulp kan geven.
- ✓ Leerlingen elkaar helpen.
- ✓ Leerlingen weten wat ze moeten doen als ze klaar zijn of een probleem hebben.
- ✓ De opstelling in het lokaal bijdraagt aan zelfstandig en samenwerkend leren.
- ✓ De voorwerkruimtes effectief en volgens dezelfde regels als in de klas, gebruikt worden.
- ✓ De inrichting van het lokaal het leerproces ondersteunt.

4.5. Pedagogisch klimaat

Onze samenleving kenmerkt zich door snelle veranderingen die niet alleen van invloed zijn op onze school, maar ook op de gezinssituatie. De Vuurvlinder stelt zich als taak een goede basis te bieden zodat de leerlingen als persoon zelfstandig en naar eigen identiteit kunnen functioneren in de maatschappij. Een goede sfeer, structuur, balans en uitdaging zijn belangrijke voorwaarden op De Vuurvlinder. Er is aandacht voor:

- ✓ De normen en waarden binnen de samenleving.
- ✓ Een multiculturele samenleving.

- ✓ Respectvol gedrag naar de ander waarbij begrip voor elkaar pestgedrag uitsluit.
- ✓ De aansluiting op de ontwikkelingen op het gebied van multimedia.
- ✓ De thuissituatie die stimulerend of remmend kan werken op het kind.
- ✓ Een goede samenwerking tussen school en externe instanties.
- ✓ Het omgaan met verschillen.

De Vuurvlinder zet een pedagogisch klimaat neer waarin ruimte is voor flexibiliteit, samenwerking, levenslang leren en creatief omgaan met uitdagingen. Hiervoor is nodig dat kinderen een positief zelfbeeld ontwikkelen en zelfvertrouwen hebben. De school wil daartoe een basis bieden in een veilige omgeving.

Er heerst een open klimaat op school. De drempel voor ouders is laag en er is een goed contact met de leraren. Er is 's morgens tijd en aandacht voor ouders en kinderen. De ouders ondersteunen het onderwijsproces door deel te nemen aan allerlei activiteiten in de verschillende groepen. Daarnaast zijn er verschillende werkgroepen die op schoolniveau activiteiten uitvoeren. Door de open sfeer en betrokkenheid voelen kinderen en ouders over het algemeen prettig op school.

De leerkrachten gaan professioneel met elkaar om. Er is respect voor elkaar en ze zijn betrokken bij het welbevinden van iedere collega. Er is een basis van gelijkwaardigheid in de omgang met elkaar.

Pesten en discriminatie

De school tolereert geen pesten, discriminatie of racisme. Onze visie benadrukt dat mensen elkaar met respect benaderen, waarbij de normen en waarden gehanteerd worden vanuit een positieve mensvisie. Tijdens kringgesprekken komen regelmatig actuele thema's aan bod, waarin dit besproken wordt met de leerlingen. De leerkracht heeft een actieve rol in het signaleren en bestrijden van mogelijk ongewenst gedrag van een leerling. Dit kan ook gelden voor pesten via social-media. Wanneer een leerling mogelijk gepest of gediscrimineerd wordt, gaat de leerkracht dit onderzoeken. Hij/zij kan hiervoor de handleiding van het pestprotocol gebruiken. De ouders worden betrokken bij het traject. In gevallen van pesten buiten school wordt een grotere rol van ouders gevraagd.

Veiligheid in en om de school

De school moet een veilige omgeving bieden voor kinderen. In de groepen wordt besproken hoe er met elkaar wordt omgegaan en wat de afspraken zijn. De nadruk ligt vooral op de openheid en gevoelens naar elkaar. Kinderen weten dat ze altijd met hun verhaal bij de leerkracht terecht kunnen. Zij worden serieus genomen en er wordt samen met de leerkracht gezocht naar de beste mogelijkheden voor de oplossing van problemen.

Er is een interne vertrouwenspersoon voor de leerlingen en de ouders, die zij kunnen spreken voor alle zaken die voor het kind van belang zijn. Meer praktische informatie over de interne vertrouwenspersoon, de klachtenprocedure en het pestprotocol is te vinden in de schoolgids.

Hoofdstuk 5 Onze visie op onderwijs vertaald in aanbod

5.1. Aanbod onderwijs op basis van kerndoelen

Het aanbod van het onderwijs op De Vuurvlinder is op basis van de kerndoelen en wordt vormgegeven via methodes en afgestemd op de referentieniveaus. Daarbij heeft de leerkracht de vrijheid om binnen de intern gestelde kaders de methode los te laten, daar waar op eigen wijze meer betrokkenheid en een beter resultaat bereikt kan worden.

Op De Vuurvlinder werken we onder andere met de volgende methodes en software:

- ✓ Kleuterplein
- ✓ Fonemisch bewustzijn
- ✓ Veilig Leren Lezen
- ✓ Estafette
- ✓ Nieuwsbegrip
- ✓ Taalactief
- ✓ Schrijfdans
- ✓ Pennenstreken
- ✓ Rekenrijk
- ✓ Hello World
- ✓ Groove me
- ✓ Blits
- ✓ Argus Clou
- ✓ Huisje Boompje Beestje
- ✓ Paddenpoelproject
- ✓ Veilig de wereld in
- ✓ Jeugd verkeerskrant
- ✓ Moet je doen expressief
- ✓ Moet je doen creatief
- ✓ Bewegingsonderwijs in het spellokaal
- ✓ Basislessen bewegingsonderwijs
- ✓ Ambrasoft
- ✓ Basispoort (methode gebonden software)
- ✓ Lezen met zoem
- ✓ Bloon

5.2. Onderwijstijd

In het 5 gelijke dagen continurooster is veel aandacht voor de onderwijstijd die we geven aan Rekenen en Nederlands. In het verleden was de constatering dat er door het werken via de werkbrieff met de bijbehorende keuzemogelijkheden teveel lektijd was. Door met name in groep 4 t/m 8 te kiezen voor blokken, komen we tegemoet aan meer effectieve onderwijstijd.

Het 5 gelijke dagenrooster leidt er toe dat we een schoolweek van 25 lessen maken (t.o.v. 25,75 uur in het verleden). Dat betekent meer spreiding over het schooljaar doordat we meer dagen nodig hebben om 940 lessen op jaarbasis te maken. Ook dit komt tegemoet aan meer effectieve onderwijstijd.

5.3. Hanteren referentieniveaus taal en rekenen/wiskunde

Bij de vakgebieden Rekenen en Nederlands wordt op De Vuurvlinder gewerkt aan de doelen behorende bij het streefniveau. Dit is het basisniveau waar we in H 8.1 over spreken. Doelstelling is dat alle leerlingen dit streefniveau (1S) halen. Echter als blijkt dat dit te hoog gegrepen is voor een leerling dan kan hier vanaf groep 6, na advies van IB en in overleg met ouders, van afgeweken worden door de overstap naar het fundamenteel niveau (1F) te maken.

Andersom wordt voor leerlingen die meer aankunnen de lat hoger gelegd door te differentiëren naar een hoger streefniveau.

5.4. Toetsen

Op De Vuurvlinder worden methode gebonden toetsen afgenomen ter controle van het eigen maken van het aanbod in de voorafgaande periode. Op basis van deze toetsen kan remediërend of verrijkend materiaal aangeboden worden. Leerlingen krijgen geen cijfer voor deze toetsen. Wel wordt het aantal fouten benoemd en worden deze besproken/ geanalyseerd.

5.5. Leerlingen- en onderwijsvolgsysteem

Op De Vuurvlinder maken we gebruik van het LOVS van Cito. De bijbehorende toetsen zijn methode onafhankelijk. Ze toetsen per half jaar de voortgang van de leerling op een vakgebied. Deze voortgang wordt in een grafiek, afgezet tegen een gemiddeld basisniveau, meegegeven aan ouders. Leerkrachten en IB analyseren de resultaten om op die manier de ontwikkeling van de leerling te volgen. N.a.v. het leerling volgsysteem kan nog beter gedifferentieerd worden in instructie en aanbod.

5.6. Voorschoolse educatie

Peuterspeelzalen en organisaties voor kinderopvang bieden voorschoolse educatie aan.

Voorschoolse educatie is voor peuters van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie. Zij bepalen welke kinderen in aanmerking komen voor een VVE indicatie. Meestal loopt dit via het consultatiebureau.

Op De Vuurvlinder werken we samen met onze Spilpartner KDV De Bloemenkinderen. Zij werken met de methode Peuterplein, die aansluit op onze methode Kleuterplein.

5.7. Vroegschoolse educatie

Vroegschoolse educatie is voor kinderen uit groep 1 en 2 van de basisschool. De basisschool is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie. In navolging op KDV De Bloemenkinderen gebruiken we op De Vuurvlinder de methode Kleuterplein. Daarmee is er methodisch een doorgaande lijn.

In ons SPIL-centrum zorgen we voor goed onderwijs voor alle kinderen. Wij hebben een VVE coördinator op school die zorgt voor een goede doorgaande lijn in afstemming en gezamenlijke activiteiten binnen het Spilcentrum.

De VVE coördinator zorgt samen met de IB-er dat alle kinderen op de peuterspeelzaal al in beeld zijn. Elk schooljaar hebben we een verbeterplan waar de ontwikkelpunten in staan en een scholingsplan. De pedagogisch medewerkers en de onderbouwleerkrachten worden naar behoefte bijgeschoold op het gebied van taal, woordenschat, de nieuwste ontwikkelingen, ouderparticipatie en registratiemodellen.

5.8. Onderwijs aan zieke kinderen

Wanneer een kind door een ernstige ziekte (thuis of door ziekenhuisverblijf) voor een langere tijd niet naar school kan komen en dus geen onderwijs kan volgen, neemt de leerkracht contact op met de ouders. Er wordt afgestemd hoe het onderwijsaanbod zo goed mogelijk doorgang kan vinden. Hierbij kunnen we gebruik maken van de deskundigheid van een consulent van de onderwijsbegeleidingsdienst. Het is niet alleen onze wettelijke plicht om voor elke leerling te zorgen voor goed onderwijs. Wij vinden het minstens zo belangrijk dat een leerling van onze school, ook als hij ziek is, een goed contact heeft met de klasgenoten en de leerkracht.

Hoofdstuk 6 Ambitie van de school

6.1 Strategisch te voeren beleid

Het strategisch te voeren beleid van onze school is afgeleid van het **SALTO strategisch beleidskader 2016-2020**. Het strategisch beleidskader is tevens de leidraad waarop alle SALTO- scholen hun schoolplan baseren.

De **missie van SALTO** “Dé basis voor een leven lang leren #SALTO” en de **visie** “Samen Actief Leren Talenten Ontwikkelen” vormen samen met de **kernwaarden** “Toegankelijk, Talentvol en Toekomstgericht” de basis voor het nieuwe strategische beleidskader.

SALTO wil dat de scholen aan de volgende facetten aandacht besteden:

Leerling

Leerlingen hebben op dit moment een onbeperkte toegang tot informatie. Wij gaan ervoor dat leerlingen deze informatie op waarde en relevantie kunnen schatten en leren om in samenwerking met elkaar zaken voor elkaar te krijgen.

Het is bijna onmogelijk om in te schatten welke kennis en vaardigheden onze leerlingen voor toekomstige banen nodig hebben. We weten wel dat ze minimaal een adequaat taal- en rekenniveau moeten hebben, om zich in de maatschappij staande te kunnen houden. Voor onze leerlingen willen we een voortdurend uitnodigende onderwijsomgeving creëren, waarin ze worden uitgedaagd om hun talenten maximaal te ontwikkelen.

Leerkracht

Om leerlingen maximaal uit te dagen wordt er gewerkt vanuit werkvormen, waarbij de leerlingen mede verantwoordelijkheid dragen voor de eigen ontwikkeling. Daarbij ondersteund door een competente, up-to-date geschoolde vakman of vakvrouw, die met een passende didactiek én in een veilig leerklimaat, de leerlingen maximaal uitdaagt. De leerkracht is daarbij een rolmodel, met hart en liefde voor het vak, met drive.

Om dit te bereiken wordt van alle medewerkers gevraagd zich respectvol op te stellen, talenten van kinderen te ontdekken en te ontwikkelen en de kennis en vaardigheden te hebben om kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling, als coach van het leerproces. Dit impliceert dat medewerkers van SALTO professioneel zijn in denken en doen, proactief handelen en zelf ook vorm geven aan een leven lang leren.

Ouders / verzorgers

Samen met de ouders willen we er zijn voor elk kind. Maar er is wel een verschil: ouders zijn à priori voor de opvoeding verantwoordelijk, de school voor het leerproces. We streven binnen SALTO naar een vernieuwde, intensieve samenwerking, binnen een gelijkwaardige rol, vanuit wederzijds respect. Want iedere leerling heeft recht op een goede samenwerking tussen school en ouders. Ouderbetrokkenheid is een gelijkwaardige en niet vrijblijvende samenwerking tussen ouders en school, waarin ouders en school vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de (school)ontwikkeling van de leerling.

Binnen de ideale kaders van ouderparticipatie 3.0 is ouderbetrokkenheid zichtbaar in de school, worden ouders actief betrokken bij het schoolbeleid, zijn er panelgesprekken en brainstormsessies op bepalende beleidsthema's. Ouders zijn welkom op school, vanuit hun expertrol, als primair verantwoordelijke voor hun kind. Vanuit gelijkwaardigheid voelen ouders en leerkrachten zich beide verantwoordelijk voor de leerling/ het kind en zijn ze daarop aanspreekbaar. Daar waar ouders problemen ondervinden worden deze bespreekbaar gemaakt en waar nodig wordt verdere ondersteuning geboden.

De maatschappij

Wij volgen de ontwikkelingen in onze kennismaatschappij kritisch. Niet alles wordt direct geadopteerd of omarmd, maar er wordt steeds op basis van reflectie en feedback gekeken naar de implicaties van vernieuwingen. Waar nodig wordt met ketenpartners het gesprek aangegaan, vanuit de overtuiging dat ontwikkelingen moeten bijdragen aan vertrouwen, veiligheid en een liefdevolle ontwikkeling voor het kind.

We geven daarbij zelf het goede voorbeeld, leven voor, luisteren naar onze omgeving, zijn kritisch waar nodig, maar hebben wel lef voor vernieuwing. De maatschappij investeert in onderwijs. Wij vinden het derhalve als vanzelfsprekend dat de maatschappij daarvoor iets terugkrijgt, namelijk goed opgeleide kritische zelfstandige leerlingen, die klaar zijn voor het vervolgonderwijs. Als vanzelfsprekend verantwoorden we onze investeringen en opbrengsten aan elkaar en aan relevante stakeholders.

Het onderwijs

Kinderen maken als ster hun eigen reis in het onderwijs. Zij leren op eigen wijze, gepersonaliseerd en gepersonifieerd. De kernvakken Taal (Nederlands maar ook andere talen) en Rekenen zijn van belang, maar we leren ze ook samenwerken, probleem oplossend vermogen te ontwikkelen, creativiteit, kritisch denken, communiceren en sociale en culturele vaardigheden, waardoor ze zich als jonge burgers kunnen aanpassen aan een steeds veranderende samenleving, aan een veranderende context waarin ze allemaal hun eigen weg moeten vinden en waaraan ze allemaal hun eigen bijdragen leveren. Dit alles draagt bij en zorgt voor een goede balans in het welbevinden van het kind.

ICT, Techniek, Mediawijsheid zullen naast de kernvakken Taal en Rekenen belangrijke vakken zijn, die we op verschillende betekenisvolle manieren binnen de verschillende SALTO-scholen aanbieden. Voor de goede balans wordt ook gezorgd door differentiatie op verschillende niveaus, maar ook door sport, gezonde leefstijl en beweging.

Leiderschap

Onderwijskundig leiderschap is de basis voor de leidinggevenden aan onze scholen. Zij vormen de spil en bepalen door hun wijze van leidinggeven mede het succes van de leerlingen. Inspirerend leiderschap begint met de overtuiging en het vertrouwen dat elke leerling kan leren en zich kan ontwikkelen, in een passende onderwijsomgeving. Onze leiders zijn een voorbeeld voor onze kinderen, leven voor, zijn positief, geven ruimte, scheppen kaders en zorgen voor een professionele cultuur. Ze betrekken ouders actief bij de ontwikkeling van hun kind. Ze verbinden de hele school

door middel van de vloeiende beweging in de 8, zowel horizontaal als verticaal, bottom up en top down.

Ons management wordt bij voortduren uitgedaagd kennis en ervaringen onderling te delen, om daarmee ook als leiders een gezamenlijke leergemeenschap te vormen. Waar mogelijk zijn we het liefst voorlopers, innovatieve onderwijsontwikkelaars. Maar ook als teambuilder en coach zijn we eindverantwoordelijk voor een gezamenlijke leervisie, waarin reflectie en feedback sleutelbegrippen zijn. Waarin leerkrachten zich verbonden voelen om elkaar te versterken en talenten te ontwikkelen. Waarin medewerkers en leerlingen worden gefaciliteerd in hun eigen leerproces. Door mensen in hun kracht te zetten, zorgt SALTO voor krachtig onderwijs.

6.2 Ambitie en doelstellingen De Vuurvlinder

Doorontwikkeling 5 gelijke dagen continurooster

Het 5 gelijke dagen continurooster is ingevoerd in schooljaar 2015-2016. Dit rooster moet ingebed worden in de cultuur van De Vuurvlinder. Het rooster en de gedachte erachter moet volledig eigen gemaakt zijn door team, kinderen en ouders. Het moet ook een plaats hebben binnen de organisatie van SALTO. Speerpunten bij de doorontwikkeling van het rooster:

- ✓ De organisatie van hulpouders draait onder leiding van een teamlid zelfstandig; er zijn voldoende hulpouders, er zijn voldoende invallers, alle hulpouders weten wat er van ze verwacht wordt, de administratie verloopt soepel.
- ✓ De hulpouders verzorgen een aanbod n.a.v. de behoeften van kinderen. Kinderen kunnen in de pauze kiezen of ze aan een activiteit deel willen nemen. Daarbij hebben ze zelf input bij de te kiezen activiteiten. De pauze wordt daarmee in het verlengde van onze onderwijsvisie georganiseerd.
- ✓ De lagen van het lasagnemodel zijn expliciet zichtbaar in het rooster. Kinderen weten dat ze iedere ochtend een blok Rekenen en een blok Nederlands hebben. Binnen deze blokken wordt de basiskennis voor deze vakgebieden aangeboden. Dit aanbod wordt verzorgd vanuit de doorgaande leerlijn en (kern- doelen. De methode, ontwikkelingsmateriaal, ICT en de rijke leeromgeving bieden de kinderen keuzemogelijkheden om de doelstellingen te bereiken.
- ✓ De ochtend richt zich voornamelijk op het ontwikkelen van basiskennis, waarbij de vaardigheden een hulpmiddel zijn om deze kennis eigen te maken.
- ✓ Het aanbod in de middag wordt meer flexibel waarbij kinderen keuzes kunnen maken in aanbod. De werkvormen van het EGO en de 21st century skills staan centraal. Vakgebieden als Engels, Mediawijsheid en Techniek komen hier nadrukkelijker aan bod.
- ✓ De middag richt zich voornamelijk op het ontwikkelen van basisvaardigheden, waarbij automatisch kennis wordt opgedaan.

21st century skills

De vaardigheden die voor kinderen belangrijk zijn in hun ontwikkeling worden bewust aangeboden in ons onderwijs. Daarmee bereiden we kinderen nog beter voor op het vervolgonderwijs, op een baan en op een plaats in de maatschappij. De 21st century skills komen gedeeltelijk overeen met uitgangspunten en werkvormen van het EGO. De uitdaging ligt in het bewust zijn van die overlap en deze expliciet neerzetten. Daarnaast is er ontwikkeling nodig van de vaardigheden die niet automatisch in ons aanbod zitten. Om dit alles te bereiken is het volgende nodig:

- ✓ Leerkrachten hebben een beeld bij: samenwerken, probleemoplossend vermogen, ICT-geletterdheid, creativiteit, kritisch denken, communiceren, sociale en culturele vaardigheden en zelfregulatie. Ze weten hoe ze deze vaardigheden op niveau van de leerlingen aan kunnen bieden. Ze hebben dit aanbod geïntegreerd in hun dagelijks handelen.
- ✓ Kinderen (in groep 8) kennen deze vaardigheden en passen ze bewust toe. Ze weten waar hun kwaliteiten liggen.
- ✓ De 21st century skills zijn visueel zichtbaar in school. Ouders en kinderen zien een uiting van de vaardigheden. Dat draagt er toe bij dat het niet een abstract begrip is, maar onderdeel wordt van het aanbod en de cultuur op De Vuurvlinder.

ICT op De Vuurvlinder

Een onderdeel van de 21st century skills is ICT-geletterdheid. Hierbij wordt een driedeling gemaakt in basiskennis van ICT, in mediawijsheid en in informatievaardigheden.

Daar voegen we de tweedeling tussen leerkrachten en leerlingen aan toe. De kinderen leren ICT vaardigheden intuïtief en van jongs af aan. Meer dan voor leerkrachten is het voor leerlingen een vast onderdeel van hun ontwikkeling. Op deze kwaliteit en behoefte zullen we als school in moeten spelen. Daarnaast ligt er voor leerkrachten de uitdaging om zelf ICT vaardig te zijn, en vooral om een beeld te hebben bij toepassingen van ICT in het onderwijsaanbod. Het moet op De Vuurvlinder normaal zijn dat kinderen op natuurlijke wijze zowel analoog als digitaal leren. De leerkracht moet dit gezamenlijke aanbod in zijn/ haar toolbox hebben zitten.

- ✓ Investeren in hardware, waarbij te denken is aan touchscreens, tablets, laptops en pc's.
- ✓ Investeren in software, waarbij te denken valt aan licenties van methode gebonden software via basispoort. Basisprogramma's om tekst te verwerken, tabellen en grafieken te maken, presentaties te maken en te kunnen mailen. Verrijkingsmateriaal via apps en andere uitdagende en creatieve digitale materialen.
- ✓ Investeren in Wifi en netwerk om zo goed mogelijk te faciliteren.

- ✓ ICT-plan waarin staat omschreven wat we kinderen willen aanbieden in zowel een vast als een flexibel aanbod.
- ✓ Professionalisering van leerkrachten, in teamverband en op individueel niveau (maatwerk). Doel is om eigen vaardigheid en inzicht te vergroten, zodat leerkrachten kunnen voorzien in het aanbod (vanuit ICT plan).

- ✓ Kinderen zijn ICT vaardig.
- ✓ Kinderen leren hoe ze omgaan met media en leren zelf media maken.
- ✓ Kinderen leren kritisch kijken naar digitaal verworven informatie en weten hoe ze dit kunnen verwerken.

- ✓ ICT draagt bij aan betrokkenheid van leerlingen bij het onderwijsaanbod.
- ✓ Kinderen worden uitgedaagd en ondersteund in hun ontwikkeling door digitale middelen.
- ✓ Digitale middelen dragen bij aan de interactie tussen leerlingen onderling en interactie met de leerkracht. Maar misschien ook met een netwerkgroep waarin ouders kennis kunnen delen met leerlingen.

Vervanging methode rekenen

De rekenmethode van De Vuurvlinder is verouderd. De resultaten op rekengebied zijn altijd goed geweest. We merken dat het automatiseren tekort schiet met de huidige methode. Bovendien zijn de nieuwste inzichten nog niet verwerkt in de huidige methode.

Bij de zoektocht naar een nieuwe methode komen we ook voor de vraag te staan in hoeverre een digitale methode wenselijk is. Of in ieder geval digitale verwerkingsmogelijkheden.

Ten slotte past het gepersonaliseerd leren goed bij onze visie op onderwijs en goed bij het vak Rekenen. Daarbij moeten we als team een beslissing nemen hoe we daar mee om willen gaan. Wat biedt het de kinderen aan kansen, welke risico's zijn er, wat vraagt het van leerkrachten.

De keuze voor een nieuwe rekenmethode hangt tevens samen met ontwikkelingen en investeringen op ICT-gebied. Wens is om in schooljaar 2016-2017 (met een maximale uitloop van 1 jaar) te werken met een nieuwe rekenmethode.

Taalbeleidsplan

Vanuit het taalbeleidsplan staan NT2, Begrijpend lezen en vervanging VLL op de agenda.

NT2

- ✓ NT2 heeft op De Vuurvlinder twee gezichten. We hebben in beperkte mate te maken met leerlingen met een VVE-indicatie. Daarnaast hebben we te maken met kinderen van expats voor wie Nederlands een (bijna) helemaal nieuwe taal is. Hoe jonger deze leerlingen binnen komen, hoe makkelijker ze het Nederlands eigen maken.
- ✓ Het aanbod en de aanpak voor beide doelgroepen kan overeenkomen. Differentiatie moet zorgen voor maatwerk.

Begrijpend lezen

Om de kwaliteit van het Begrijpend lezen onderwijs en de resultaten te verhogen, is het nodig dat;

- ✓ leerkrachten uitgaan van evidence based leesstrategieën en een leesaanpak waarbij een expert hardop denkt;

- ✓ leerkrachten voldoende zicht hebben op de leesontwikkeling van de leerlingen middels formatief evalueren, zodat ze hen de juiste diagnostische ondersteuning kunnen bieden;
- ✓ leerkrachten complexe teksten in hun lessen gebruiken zodat leerlingen uiteindelijk een actieve en kritische bijdrage kunnen leveren aan de kennismaatschappij;
- ✓ leerkrachten zicht hebben op de leerlijnen en referentieniveaus t.a.v. Begrijpend lezen en Luisteren, dat voorafgaat aan Begrijpend lezen.
- ✓ leerkrachten in alle groepen aandacht besteden aan Leesbegrip.

Vervanging methode aanvankelijk taal-leesonderwijs

De Vuurvlinder werkt met de tweede maanversie van de methode Veilig Leren Lezen die is uitgebracht in 2003. Met de aanschaf van de nieuwe Kim-versie van de methode kan De Vuurvlinder aansluiten op recente ontwikkelingen die ons onderwijs aan deze doelgroep versterkt. Hierdoor kunnen we onder andere;

- ✓ meer kunnen focussen op een sterke teken-klankkoppeling;
- ✓ beter aansluiten bij recente ontwikkelingen op het gebied van de didactiek zoals bijvoorbeeld het zoemend lezen;
- ✓ makkelijker een betere koppeling maken tussen lezen en spellen;
- ✓ kinderen zowel op school als thuis laten werken met adaptieve software waardoor onderwijs op maat op het gebied van Technisch lezen en spellen, Begrijpend lezen, Woordenschat en Leesbevordering op een aantrekkelijke manier nog beter mogelijk is.

Techniek

Het vak techniek leent zich perfect voor het flexibele curriculum wat we voor ogen hebben. Kinderen van De Vuurvlinder krijgen techniek aangeboden via projecten en excursies, maar ook via de creatieve ateliers. Door zelf keuzes te maken, krijgen ze meer of minder aanbod.

Er is al geïnvesteerd in materiaal (Infento) en in scholing van 2 techniek-coördinatoren. Verdere investeringen staan op de rol. Daarbij wordt de atelierruimte op school verder ingericht als techniekruimte. Doelstelling is om stapsgewijs de materialen en gereedschappen uit te breiden. Daarbij wordt ook gedacht aan techniekkisten.

Het rooster met daarop vaste momenten voor de creatieve ateliers, de investering in ruimte en materiaal en de scholing van 2 leerkrachten moeten de katalysator van het techniekonderwijs gaan volgen. Daarbij liggen er ook kansen om gebruik te maken van ouders, aangezien een deel van onze ouders een achtergrond in de techniek heeft.

Passend Onderwijs

We ervaren dat er synchroon aan de ontwikkeling van Passend Onderwijs steeds meer specifieke onderwijsbehoeften ontstaan. Het is zeer relevant om de organisatie zo in te richten dat we hier adequaat mee om kunnen gaan. Dat betekent verschillende specialisaties in huis hebben, maar ook de mogelijkheid hebben om helpende handen in de klas te organiseren. Zeker in relatie met de groepsgrootte op De Vuurvlinder.

- ✓ Generalisten en specialisten benoemen in het functiebouwwerk, naar gelang de onderwijsbehoeften op De Vuurvlinder. Daarbij is faciliteren in tijd ook een belangrijke factor.
- ✓ Mogelijkheden organiseren tot ondersteuning in de klas waar nodig, bijvoorbeeld via een onderwijsassistent.

- ✓ Ontwikkelingen van Passend Onderwijs en het Samenwerkingsverband nauwlettend volgen. Doelstellingen daarbij is te weten waar we aan toe zijn, wat er van ons verwacht wordt, van welke mogelijkheden we gebruik kunnen maken en welke financiële middelen beschikbaar zijn.

SALTO-ontwikkelingen

Binnen het bestuur zijn 'Gezond en Bewegen' en 'Hoogbegaafdheid' twee belangrijke projecten. De Vuurvlinder staat daar helemaal achter en is op beide vlakken al aan de weg aan het timmeren. Concreet betekenen deze projecten voor De Vuurvlinder het volgende:

- ✓ De uren van de gymdocent (nu 1 dag in de week wat gelijk staat aan 6 klassen per week) uitbreiden met uren van een tweede gymdocent en eventuele stagiaires van de gymopleiding. Op die manier is er wekelijks voor alle klassen van groep 3 t/m 8 een vakleerkracht beschikbaar (nu is dat 1 x per 2 weken voor iedere groep).
- ✓ Op jaarbasis gemiddeld 2 bewegingsmomenten per week realiseren. Dat betekent dat de wekelijkse gymles wordt aangevuld met sportactiviteiten op kamp, tijdens Vuurvlindermiddagen, pauzes, koningsspelen, sportdagen en buitenschools aanbod.
- ✓ De Vuurvlinder wil in het kader van 'Gezond en Bewegen' maar ook in het kader van het continuooster naar afspraken met ouders en kinderen over gezond eten in de kleine en grote pauze. Door het meedoen aan acties rondom schoolfruit enz. creëren we meer bewustzijn bij kinderen en ouders.
- ✓ Er is een coördinator 'Gezond en Bewegen' benoemd.

- ✓ De Vuurvlinder continueert het aanbod van 1 dagdeel per week voor hoogbegaafde leerlingen van groep 5 t/m 8. Daarbij is ook een pilot gaande om dit te combineren met hoogbegaafde leerlingen van andere SALTO-scholen. De schaalvergroting en uitwisseling biedt mooie kansen.
- ✓ De Vuurvlinder zet structureel in op het aanbod voor de excellente leerling in de klas. Er wordt meer geïnvesteerd in uitdagend materiaal en in gepersonaliseerd leren, waardoor deze leerlingen zich op niveau en met betrokkenheid kunnen blijven ontwikkelen.
- ✓ Er is een specialist hoogbegaafdheid benoemd. Samen met een IB specialist neemt zij deel aan de netwerkgroep Hoogbegaafdheid binnen SALTO.

Hoofdstuk 7 Bewaking en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs

7.1 De doelen van onze kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg is een verzamelnaam voor activiteiten die de school onderneemt om de kwaliteit van het onderwijs te monitoren, op niveau te houden en/of te verbeteren. Voordat een school planmatig aan de slag gaat, wordt kennis verzameld over de kwaliteit van de school. Vragen die bij kwaliteitszorg centraal staan zijn:

Hoe weet de school

- of zij de goede dingen doet?
- of zij deze dingen goed doet?
- op welke punten zij zich kan verbeteren?
- of anderen mensen hetzelfde vinden als de school?

Onze kwaliteitszorg is systematisch, integraal en cyclisch. Dit houdt in dat wij volgens een vast systeem en via een bepaalde regelmaat, verschillende aspecten van de schoolontwikkeling evalueren en daarbij meerdere geledingen van de school betrekken. Onze school maakt, net als alle SALTO-scholen, gebruik van het kwaliteitsinstrument WMK (Werken Met Kwaliteit).

7.2 Speerpunten van onze kwaliteitszorg

Op De Vuurvlinder gebruiken we WMK als controlemiddel. Het is een aanvulling op dat wat we zelf constateren. Daarmee leg je de blinde vlekken in de organisatie bloot.

Jaarlijks komen er speerpunten uit de quickscans die worden afgenomen binnen WMK. Deze worden in het MT besproken. Daar wordt de afweging gemaakt of het speerpunten betreft voor de korte of lange termijn. Ook wordt daar besloten door wie het speerpunt wordt opgepakt.

Grote, beleid veranderende speerpunten worden opgenomen in het jaarplan.

7.3 Systeem van kwaliteitszorg (WMK) en kwaliteitscyclus

Met behulp van het instrument WMK, brengt onze school de kwaliteit van ons onderwijs in beeld. WMK is gestoeld op de PDCA cyclus (plan, do, check, act). Middels quickscans, schooldiagnoses en vragenlijsten krijgen wij in beeld hoe de kwaliteit van de school op verschillende beleidsterreinen wordt ervaren. Alle beleidsterreinen komen in ieder geval elke vier jaar aan bod. Hiervoor volgen wij de planning die met alle SALTO-scholen is afgesproken.

De uitslagen van deze onderzoeken (quickscans, schooldiagnoses en vragenlijsten) worden verzameld, waarna de schoolleider met het team, MR en eventueel ouders in gesprek gaat over de wijze waarop de uitslagen geïnterpreteerd kunnen worden. De uitslagen van de quickscans, de interpretatie van de school en de mogelijke verbeterpunten worden vervolgens beschreven in een jaarplan. Dit beleidsstuk is een afgeleide van dit schoolplan, waarin de beleidsvoornemens voor het komende schooljaar en de verbeterpunten die uit de onderzoeken naar voren zijn gekomen concreet worden gepland en beschreven. Na verloop van tijd worden de verbeterpunten weer geëvalueerd middels quickscans, schooldiagnoses en/of vragenlijsten, waarna de cyclus weer opnieuw begint.

Naast de quickscans worden elk jaar de opbrengsten van de school middels WMK geanalyseerd, wordt tweejaarlijks de beleefde sociale veiligheid onderzocht bij ouders, leerlingen en leerkrachten en wordt vierjaarlijks een tevredenheidsvragenlijst uitgezet onder ouders, leerlingen en leerkrachten. Hiermee krijgt de school een compleet beeld van haar functioneren.

7.4 Resultaten van leerlingen

Op De Vuurvlinder vinden we het belangrijk dat onze leerlingen met een hoog ambitieniveau en in de juiste balans tussen cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling, de resultaten behalen die bij ze passen. In het kader van kwaliteitszorg is het daarom belangrijk hier cyclisch op te reflecteren. Dat doen wij op cognitief gebied via het LOVS van Cito. Op sociaal-emotioneel gebied gebruiken we Viseon van Cito.

De resultaten uit beide systemen worden op individueel en groepsniveau geanalyseerd. Deze analyse is onderwerp van gesprek in het groepsoverleg, maar ook in functioneringsgesprek. De resultaten op schoolniveau worden geanalyseerd en in MT besproken. Samen met WMK kan dit leiden tot nieuwe speerpunten.

7.5 Tevredenheidsonderzoeken

In het verleden werkten we op De Vuurvlinder met de tevredenheidsonderzoeken van 'Scholen voor succes'. Nu we SALTO-breed gebruik maken van WMK stappen we over naar de sociale veiligheidspeilingen en tevredenheidspeilingen voor de leerlingen van groep 5 t/m 8, ouders en leerkrachten. Dit gebeurt in een cyclus van twee jaar. Hierbij onderzoeken we de overlap van de sociale veiligheidspeiling voor leerlingen met de vragenlijsten uit Viseon. Dit ook vanwege de directe link met onze verslagencyclus.

7.6 Omgaan met klachten

SALTO streeft ernaar dat problemen zo dicht mogelijk bij de bron worden opgelost. Dat houdt in dat we verwachten dat problemen, kritische opmerkingen of klachten in onderling overleg met de persoon in kwestie worden besproken. SALTO gaat ervan uit dat op deze manier de meeste zaken opgelost kunnen worden. In sommige gevallen kan het voorkomen dat onderling overleg geen oplossing biedt. In dat geval kan er gebruik worden gemaakt van de klachtenregeling van SALTO of, bij het vermoeden van een misstand, de regeling "Omgaan met het vermoeden van een misstand". Beide regelingen liggen ter inzage op school en staan op de website van SALTO. In de schoolgids staat een verkorte beschrijving van de procedure voor het indienen van een klacht.

SALTO is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie "Stichting Onderwijsgeschillen" (www.onderwijsgeschillen.nl). Het staat eenieder vrij om op elk moment van de klacht contact op te nemen met deze commissie.

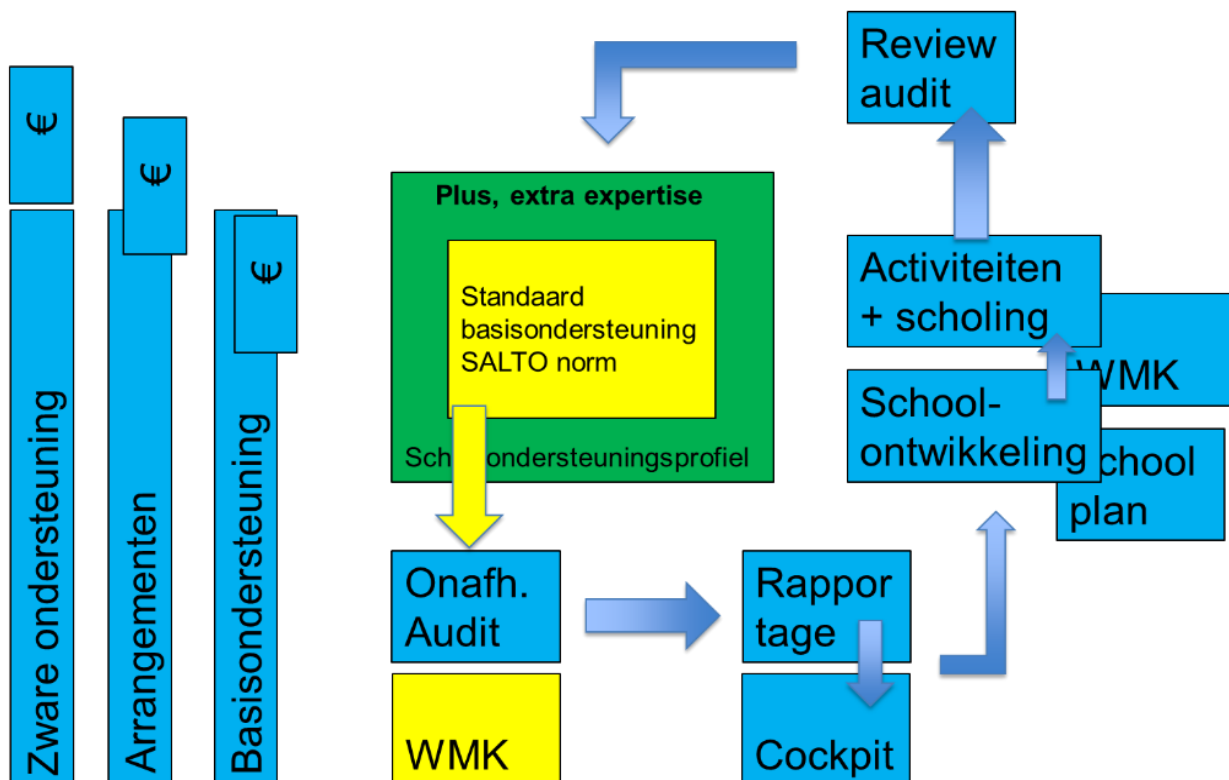
Indien advies is gewenst of er vragen zijn over genoemde regelingen, kan men zich wenden tot de schoolcontactpersoon, de ambtelijk secretaris SALTO of de extern vertrouwenspersoon. Actuele gegevens van deze functionarissen staan in de schoolgids vermeld.

7.7 Verbetering t.a.v. de kwaliteitszorg in het kader van Passend Onderwijs

Het beleid en het functioneren van onze school in het kader van passend onderwijs zijn onderdeel van de kwaliteitszorg op school. Het profiel basisondersteuning en het schoolondersteuningsprofiel zijn daarom opgenomen in WMK. De documenten zijn omgezet in quickscans, waarmee de school de stand van zaken betreffende passend onderwijs in kaart kan brengen en kan monitoren. De uitslagen van de quickscans worden gebruikt voor het inplannen van de ontwikkeling van Passend Onderwijs en de versterking van de basisondersteuning op school. Dit staat verwoord in het schoolondersteuningsprofiel.

Naast de stimulans in ontwikkeling op schoolniveau, ontwikkelen SALTO-scholen zich ook gezamenlijk. Dit doen we door gezamenlijk kennis en ervaringen te delen op SALTO-niveau via verschillende gremia (directeurenoverleg, werkgroepen en projectgroepen) en facultatieve bijeenkomsten. Daarnaast wordt in de komende vier jaar onderzocht of collegiale feedback bovenschools georganiseerd kan worden, waarbij collega-directeuren, onder supervisie, aan de hand van WMK rapportages de school bezoeken en het gesprek aangaan om feedback te geven op onze praktijk en te adviseren bij de verdere schoolontwikkeling op het gebied van Passend Onderwijs.

Schematisch ziet de kwaliteitszorg van de school ten aanzien van Passend Onderwijs er als volgt uit:

Hoofdstuk 8 Ondersteuning voor leerlingen

8.1. Doorlopende leer-en ontwikkelingslijnen

Het leerstofaanbod op De Vuurvlinder wordt vormgegeven vanuit de kerndoelen van het primair onderwijs. Via methodes en instructies bieden we de doorlopende leerlijnen aan. Daarbij gaan we uit van een basisniveau voor alle leerlingen. We realiseren ons dat niet alle leerlingen zich volgens het basisniveau ontwikkelen. Vandaar dat we op De Vuurvlinder werken met Groep in Beeld (GIB). Hierbinnen brengt de leerkracht de groep in beeld voor een vakgebied. Omschreven wordt wat leerlingen die het aanbod moeilijk vinden aan extra instructie en ondersteuning ten opzichte van het basisniveau nodig hebben. Daarnaast wordt ook voor de leerlingen die het basisniveau heel makkelijk aan kunnen omschreven wat zij aan extra uitdaging zouden kunnen maken. In dit laatste geval spreken we voornamelijk van compacten (van het reguliere aanbod) en verrijken. Op deze wijze krijgen alle leerlingen de doorgaande leer en ontwikkelingslijnen zoveel mogelijk op eigen niveau aangeboden.

8.2. Standaard basisondersteuning

Alle scholen in het gebied van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Eindhoven kennen een zelfde standaard voor de basisondersteuning (zie bijlage ijkpunten basisondersteuning). Dit is de door het samenwerkingsverband afgesproken onderwijsondersteuning die een school aan alle leerlingen moet kunnen bieden. De basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband (zie www.po-eindhovenpo.nl).

Scholen binnen het samenwerkingsverband kunnen tot op bepaald niveau onderling verschillen in de begeleiding van de leerlingen. Daarbij spelen differentiëren, opbrengstgericht en handelingsgericht werken een belangrijke rol. Er wordt uitgegaan van de mogelijkheden van het kind en van de talenten die het kind heeft.

De komende vier jaar werken we aan de versterking van de basisondersteuning. De volgende ijkpunten zullen worden doorontwikkeld of versterkt:

- ✓ Afstemmen instructie op verschillende niveaus, waarbij ook de organisatie (tijd) een rol speelt.
- ✓ Automatiseren rekenen.
- ✓ Compacten en verrijken van de goed presterende/ excellente leerlingen.
- ✓ Keuzemogelijkheden voor leerlingen binnen het lasagnemodel. (intrinsieke motivatie, betrokkenheid, zelfregulatie versus effectieve leertijd, werktempo, ambitieniveau)

8.3. Schoolondersteuningsprofiel

Het kan voorkomen dat een leerling meer nodig heeft dan basisondersteuning. In het schoolondersteuningsprofiel hebben wij beschreven wat wij naast de basisondersteuning extra of gespecialiseerd bieden aan leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Het schoolondersteuningsprofiel staat gepubliceerd op de website van de school.

In de komende vier jaar werken wij aan de ontwikkeling of versterking van de volgende onderdelen van ons schoolondersteuningsprofiel:

- ✓ Verdere implementatie dyslexieprotocol. Leerkrachten weten wat er van ze verwacht wordt en welke mogelijkheden er zijn. IB-specialist taal ondersteunt daarbij de leerkracht in het opstellen van de handelingsgerichte aanpak (HGA).
- ✓ Aanbod voor alle NT2 leerlingen van De Vuurvlinder.
- ✓ Meer specialisatie op gedragsproblematiek.

Het schoolondersteuningsprofiel wordt minstens één keer in de vier jaar geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. Wij zullen ons schoolondersteuningsprofiel in 2018 evalueren en eventueel bijstellen, waarna het door het bestuur wordt vastgesteld.

8.4. OPP bij leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte

In geval van extra ondersteuningsbehoeften, wordt voor een leerling een Ontwikkel Perspectief Plan opgesteld (OPP). Het OPP bestaat uit verschillende onderdelen. Het eerste deel bevat de te verwachten uitstroombestemming en de onderbouwing daarvan. Daarnaast worden in dit deel ook de belemmerende en stimulerende factoren beschreven die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van de leerling en worden de onderwijsbehoeften van de leerling beschreven. In het tweede deel worden de doelen die de leerling in een bepaalde periode dient te behalen beschreven en wordt er een planning gemaakt van de leerstof. Aan het eind van deze periode wordt het plan geëvalueerd en kunnen de doelen en leerstofplanning indien nodig worden bijgesteld.

De school heeft een op overeenstemming gericht overleg met ouders als er een OPP wordt gemaakt. Tijdens dit overleg wordt het OPP besproken. Ouders en school ondertekenen het OPP:

- om te bevestigen dat er op overeenstemming gericht overleg heeft plaatsgevonden tussen school en ouders;
- om in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP;
- 1 keer per jaar na evaluatie en bijstelling.

Op deze wijze zijn ouders actief betrokken en gezamenlijk verantwoordelijk bij de (school)ontwikkeling van hun kind.

8.5. Arrangementen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte

Mits het binnen de mogelijkheden van de school ligt, biedt de school een arrangement aan. Arrangementen zijn gebaseerd op extra inzet naar een leerling of een groepje leerlingen. Die extra inzet kan bestaan uit een of meer van de volgende elementen:

- hoeveelheid aandacht en tijd, in of buiten de groep;
- aanvullende onderwijsmaterialen;
- aanpassingen aan de werkplek/in de groep of het schoolgebouw;
- extra expertise;
- samenwerking met andere partijen/ instanties.

Arrangementen kunnen, naast schoolniveau, ook bovenschools zijn georganiseerd voor individuele of groepen leerlingen. De concrete uitwerking van het arrangement staat beschreven in een Ontwikkel Perspectief Plan (OPP) dat besproken wordt met ouders.

Voor het bieden van extra ondersteuning en arrangementen, beschikt de school over een budget per jaar, dat vanuit het beleid passend onderwijs en het samenwerkingsverband beschikbaar komt. Deze gelden komen uit de middelen zware ondersteuning van het samenwerkingsverband. Het beleid binnen SALTO zorgt er daarbij voor dat wij aan de hand van de gemiddelde zorgzwaarte van onze school en het aantal leerlingen een rechtvaardige toedeling van een deel van de zware middelen krijgen voor arrangementen. Op die manier proberen we alle kinderen op onze school die extra ondersteuning nodig hebben, te helpen.

We leggen elk jaar verantwoording af over de besteding van deze middelen en over de resultaten die we daarmee bereikt hebben.

Binnen SALTO bestaat een bovenschoolse commissie, die aanvragen voor arrangementen goedkeurt. Dit gebeurt in samenspraak met de school. Na goedkeuring kunnen de gelden die bij het arrangement samenhangen, besteed worden.

8.6. Bij verwijzing naar het speciaal onderwijs

Waar het in het belang van de leerling nodig is, vindt in overleg met de ouders verwijzing plaats naar het SBO of SO. In geval van verwijzing wordt een door het samenwerkingsverband vastgestelde procedure gevolgd, waarbij een toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven. Onderdeel van deze toelaatbaarheidsverklaring is het oordeel van twee deskundigen (waaronder een orthopedagoog). Mede op basis van het deskundigenoordeel wordt samen met ouders een school gezocht die het best passend is bij de onderwijsbehoeften van de leerling. De intern begeleider van de school legt contact met de school waarnaar verwezen gaat worden en overlegt het dossier. Deze school onderzoekt of zij kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. In het Triadegesprek stemmen alle partijen (ouders, basisschool en S(B)O) in met de verwijzing naar het S(B)O, waarna de leerling over kan gaan naar de andere school. Meer informatie over de verwijzing naar het speciaal (basis) onderwijs kunnen ouders opvragen bij de intern begeleider van de school of bij het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Eindhoven (www.po-eindhoven.nl).

8.7. Groepsoverleg

De basis van het begeleiden van leerlingen is observatie, analyse en handelen door de leerkracht. Dit wordt vastgelegd in het GIB. Specifieke leerling kenmerken of onderwijsbehoeften worden vastgelegd in Kind in Beeld (KIB). De gegevens uit KIB en GIB, samen met gegevens uit het LOVS en Viseon vormen de input voor het cyclisch vastgestelde groepsoverleg.

Het groepsoverleg vindt plaats onder leiding van de IB-generalist met de leerkrachten van 2 parallelgroepen samen. Op deze manier worden bevindingen in een breder perspectief gedeeld, en is het mogelijk om met en van elkaar te leren.

Het kan zijn dat een leerling vanuit het groepsoverleg wordt doorverwezen naar een IB-specialist en/of het zorgteam.

8.8. Zorgteam

Het zorgteam komt cyclisch bij elkaar. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, met een HGA of met externe begeleiding worden hier besproken door het team van IB-generalist en IB-specialisten. Situationeel kan de directeur of een leerkracht aansluiten. Vanuit het zorgteam vindt monitoring plaats van de aanpak van de hier besproken leerlingen. Doorverwijzing naar het CLB of het invoeren van externe expertise kunnen het gevolg zijn.

Hoofdstuk 9 Organisatie

9.1. Werken in groepen en bouwen

Op De Vuurvlinder werken we in heterogene groepen bij de kleuters (groep 1/2 en instromers zitten bij elkaar in de klas) en met homogene groepen in groep 3 t/m 8. Het streven is om een schoolorganisatie in balans te hebben met 5 groepen 1/2 en vervolgens 2 groepen per parallel. Dit resulteert in een ideale schoolgrootte van 17 groepen. Vanwege de grote interesse in De Vuurvlinder is dit vanaf schooljaar 2015-2016 niet meer haalbaar. Een gevolg hiervan is het aannamebeleid waarmee we de toestroom proberen te reguleren.

In het verleden is er op De Vuurvlinder gewerkt met heterogene groepen. Voordeel hiervan was het van en met elkaar leren van verschillende leeftijdsgroepen. Bovendien leerden kinderen van hun wisselende rol als jongste en als oudste in de klas. Bewust is gekozen voor homogene groepen om daarmee meer kansen te bieden voor instructie in kleine groepen en op niveau. Ook voor individuele begeleiding is er meer ruimte binnen homogene groepen. Om de voordelen van de heterogene groepen te behouden wordt er regelmatig groepsoverstijgend gewerkt. Ateliers, projecten, maandsluitingen en schoolkamp lenen zich hier goed voor. Ook de Vuurvlindermiddagen zijn er een mooi voorbeeld van. Het van en met elkaar leren door leerlingen van verschillende leeftijden draagt er ook toe bij dat er op De Vuurvlinder een prettig klimaat heerst waarin kinderen open, vriendelijk en met respect met elkaar omgaan.

9.2. Directievoering

Op De Vuurvlinder wordt gewerkt met een directeur en bouwleiders die plaats nemen in het Managementteam (MT). In schooljaar 2015-2016 zijn er nog 2 bouwleiders. In relatie tot de groei die De Vuurvlinder doormaakt is het streven om vanaf schooljaar 2016-2017 met 3 bouwleiders te gaan werken. Daarbij zal een onderverdeling gemaakt worden in een onderbouw (groep 1/2), middenbouw (groep 3 t/m 5) en bovenbouw (groep 6 t/m 8).

9.3. Overlegsituaties

Er is een wekelijks **MT** waaraan directeur, bouwleiders, IB-ers en taalspecialist, al naar gelang de agenda, deelnemen. Het MT heeft de bevoegdheid om besluiten te nemen, al dan niet in afstemming met de MR.

De bouwleiders spelen een belangrijke rol in de communicatie van MT naar team en andersom. Hiertoe is er driewekelijks een **bouwoverleg** onder leiding van de bouwleider. Het bouwoverleg is onderwijsinhoudelijk en praktisch van aard.

Er is ook driewekelijks een **teamoverleg**. Dit overleg is beleidsmatig en onderwijsinhoudelijk van aard. Het teamoverleg wordt geleid door de directeur of 1 van de andere MT-leden.

Wekelijks is er een **paralleloverleg** tussen leerkrachten van eenzelfde parallel. Hierin wordt de planning voor de komende week gemaakt. Naast praktische zaken kunnen ook onderwijsinhoudelijke zaken op de agenda staan.

Er zijn verschillende **werkgroepen** binnen De Vuurvlinder, gekoppeld aan een project of een opdracht. Zij plannen hun overlegmomenten n.a.v. hun opdracht of de jaarplanner. De voorzitter van een werkgroep neemt hiertoe het initiatief.

9.4. Oudercontacten, communicatie en informatie

Het contact met ouders staat hoog in het vaandel op De Vuurvlinder. We vinden het belangrijk om samen verantwoordelijk te zijn voor de ontwikkeling van uw kind. Daarbij zijn de leerkrachten de professionele experts en ouders de betrokken ervaringsdeskundigen.

Ouders hebben **dagelijks** de mogelijkheid om laagdrempelig te communiceren met leerkrachten tijdens het **inloopkwartiertje**. Dit is tussen 08.15 uur en 08.30 uur en geldt voor alle groepen.

Leerkrachten communiceren informatief met ouders via de **klassenmail**. Ze gebruiken het om ouders te informeren over dingen die spelen in de klas, maar ook om organisatorische redenen.

Twee communicatiekanalen voor de hele school zijn de **digitale nieuwsbrief: 't Lopend Vuurtje** (waarop ouders zich zelf dienen te abonneren) en de **Facebookpagina** van De Vuurvlinder.

Gesprekken en verslagencyclus:

Het schooljaar start altijd met een **kennismakingsgesprek**, waarbij ouders en leerkracht kennis maken met elkaar en informatie delen over de leerling en het schooljaar.

Er is 1x per jaar een **mondeling verslag** waarbij de leerkracht vertelt over de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling.

Daarnaast is er 1x per jaar een **schriftelijk verslag** specifiek gericht op de **sociaal-emotionele ontwikkeling** van de leerling.

Verder zijn er 2 **schriftelijke cognitieve verslagen** per jaar. Rondom deze verslagen zijn er facultatieve **gespreksgesprekken**.

De cyclus in groep 1/2 wijkt hier vanaf. Zij hebben **3 verslagmomenten** per jaar.

9.5. Medezeggenschap

De Vuurvlinder heeft een medezeggenschapsraad (MR) die 8x per jaar bij elkaar komt. In de MR zitten ouders en leerkrachten. Zij bespreken samen met de directeur schoolbeleid, onderwijskundige en organisatorische ontwikkelingen. Ouders uit de MR vervullen een belangrijke klankbordfunctie en adviseren school vanuit hun rol als ouder.

Ouders zitten voor een termijn van 3 jaar in de MR. Ze moeten zich verkiesbaar stellen om in de MR te komen. Na de termijn van 3 jaar kunnen ze zich opnieuw beschikbaar stellen.

Hoofdstuk 10 Personeelsbeleid

10.1. Kaders personeelsbeleid

Personeelsbeleid kan niet los worden gezien van het kwaliteitsbeleid van de school. De kwaliteit van de school hangt immers niet alleen af van het primaire proces, maar ook van het gevoerde personeelsbeleid. Integraal personeelsbeleid ontstaat niet van vandaag op morgen. De toepassing van instrumenten als POP (persoonlijke ontwikkelingsplannen), functionerings- en beoordelingsgesprekken en de ontwikkeling van een nieuw functiebouwwerk, dat meer ruimte biedt aan functiedifferentiatie en carrièreperspectieven, als ook het faciliteren van talentontwikkeling, vragen naast tijd en zorgvuldigheid ook voorbereiding en scholing van schoolleiding en team. Binnen de SALTO-scholen richten we ons op het ontwikkelen van Integraal personeelsbeleid: het in onderlinge samenhang inzetten van de verschillende instrumenten.

10.2. Integraal personeelsbeleid

Onze school wil met het te voeren personeelsbeleid de doelen van de school zo optimaal mogelijk verwezenlijken en daartoe het functioneren van het personeel en hun welbevinden in de werksituatie bevorderen.

Integraal personeelsbeleid (IPB) heeft tot doel het systematisch afstemmen van de organisatiedoelen op de motieven en ambities van medewerkers. Voor onze school betekent dit dat IPB een bijdrage zal leveren aan het proces van verbetering en borging van de kwaliteit van onderwijs aan de leerlingen en daarmee aan de doelen van de school. De uitwerking van de Wet BIO is een onderdeel van het integraal personeelsbeleid.

Op bovenschools niveau vindt een stapsgewijze ontwikkeling en implementatie van het personeelsbeleid plaats dat geldend is voor alle medewerkers van SALTO. Hierin is onder andere een gesprekkencyclus vorm gegeven die voor iedere medewerker van onze school het recht op elk jaar een gesprek over het functioneren en welbevinden borgt. Een ander onderdeel van het IPB is het beleid voor talentontwikkeling. Middels de SALTO-academie, waarin opleidingen en trainingen worden aangeboden, kunnen alle medewerkers werken aan hun bekwaamheidsdossier en duurzame inzetbaarheid.

In het kader van IPB is op bovenschools niveau een groot aantal procedures en instrumenten ontwikkeld. Deze zijn onderdeel van het IPB voor de SALTO-scholen.

Hieronder vallen o.a. de volgende onderwerpen:

1. Organisatie, functies en taken: organisatiestructuur, communicatie en informatie, jaarverslag, functieboek
2. Arbeidsduur en formatiebeleid: taakbeleid, werktijden, evenredige verdeling van mannelijke en vrouwelijke schoolleiders, formatiebeleid
3. Vergoeding en financiële regelingen: fraudebeleid, werkkostenregeling
4. Professionele ontwikkeling en scholing: mobiliteit, talentontwikkelingsbeleid, gesprekkencyclus, functioneringsgesprek, beoordelingsgesprek, persoonlijk ontwikkelingsplan, portfolio/bekwaamheidsdossier, de SALTO-academie

5. Werkgelegenheid, in- en externe mobiliteit, werving en selectie
6. Overige rechten en plichten: arbobeleid, verzuimbeleid, klachtenprocedure

10.3. Functiegebouw

In het functiebouwhuis staat de inhoud van de verschillende functies beschreven. Dit is in overeenstemming met de GMR vastgesteld.

Op onze school werkt met ingang van de schoolplanperiode 23 FTE. Dit is als volgt verdeeld:

LA: 17,5 FTE (leerkrachten)

LB: 3 FTE (Leerkrachten, benoemd in de functiemix. Te denken is aan bouwleiders, IB-ers en andere specialisten)

OOP 1,5 FTE (bestaande uit de functies: leerkrachtondersteuner, conciërge, administratief medewerker)

Directie 1 FTE

Op onze school is de verdeling tussen mannelijk en vrouwelijke medewerkers 7 om 27. De Vuurvlinder streeft naar een evenredige verdeling tussen mannen en vrouwen.

10.4. Werving en selectie, benoeming

SALTO heeft beleid vastgesteld op het gebied van werving en selectie. Hierdoor werken alle SALTO-scholen volgens een zelfde procedure. Dit beleid sluit aan bij de NVP Sollicitatiecode, waarin basisregels beschreven staan die organisaties en sollicitanten volgens de NVP (Nederlandse Vereniging voor P&O) in acht behoren te nemen bij werving en selectie. In dit beleid staat onder andere vermeld wat de doorlooptijd is en de wijze waarop de vacatures worden bekend gemaakt.

10.5. Taakbeleid

Het taakbeleid binnen de scholen wordt ingegeven door de cao. Er is binnen SALTO sprake van het basismodel. Dit betekent dat de lesuren of lesgebonden/behandeltaken op jaarbasis maximaal 930 uur bedragen (deeltijders naar rato). Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien de werkgever in onderling overleg en met instemming van de werknemer meer dan 930 lesuren of lesgebonden/behandeltaken overeenkomen, binnen de maximale werktijd van 1659 uur. Deze overeenkomst wordt jaarlijks herzien. Over de overige werkzaamheden (naast de lesgebonden/behandeltaken) zijn op onze school afspraken gemaakt.

10.6. Gesprekscyclus

Het doel van de gesprekscyclus is het faciliteren van medewerkers bij het behalen van overeengekomen taakstellingen en het volgen en stimuleren van de functionele en persoonlijke ontwikkeling. Hiermee sluit de gesprekscyclus aan op de missie “De basis om te leren voor het leven” en visie “Samen Actief Leren Talenten Ontwikkelen” van SALTO. SALTO hecht waarde aan de individuele ontwikkeling van medewerkers tot zelfstandige professionals, in een lerende context.

De medewerker heeft zelf een actieve rol in de cyclus, onder andere door: het benoemen van zijn/haar persoonlijke en functionele ontwikkeling (wat zijn mijn talenten, het verdiepen en verbreden van kennis en vaardigheden), het optimaliseren van het functioneren (ook door samenwerking) en het wegen van het resultaat.

De gesprekscyclus kent twee soorten formele gesprekken: het functioneringsgesprek en het beoordelingsgesprek. Ieder jaar heeft de medewerker minimaal één formeel gesprek. Naast de formele gesprekken kunnen ook tussentijdse gesprekken ingepland worden, zoals het plannings- en het voortgangsgesprek. De gesprekscyclus van SALTO staat verwoord in het “Handboek Functioneringsgesprek, B&B: Beoordelen en Belonen”.

10.7. Ontwikkeling medewerkers en scholingsbeleid

Alle medewerkers hebben recht op een traject talentontwikkeling, waarbij ook de cao PO gevolgd wordt met betrekking tot de duurzame inzetbaarheid. Om talent te ontwikkelen en te behouden, heeft SALTO een academie opgericht waar medewerkers zich individueel voor cursussen in kunnen schrijven en gezamenlijk kunnen volgen. De SALTO-academie is opgestart in september 2015 en zal de komende jaren verder uitgebreid en doorontwikkeld worden. Daarnaast kunnen medewerkers zich ook op andere wijze blijven ontwikkelen en bekwaamen. Afspraken hierover worden op school gemaakt en in de gesprekscyclus vastgelegd.

Naast individuele ontwikkeling, ontwikkelt de school zich ook. In dit schoolplan staat beschreven welke punten de komende jaren de aandacht hebben binnen onze school. Om deze ontwikkeling goed te laten verlopen en te borgen, staat de komend schooljaar de volgende scholing gepland:

- ✓ Netwerkgroepen 21st century skills
- ✓ Scholing 21 st century skills
- ✓ Gebruik touchscreens

10.8. Bekwaamheid

Na het behalen van het diploma is de leerkracht formeel bevoegd om les te geven. SALTO stimuleert medewerkers om “een leven lang te leren”, zodat zij hun bekwaamheid altijd up to date houden. Hiervoor heeft SALTO de gesprekscyclus en de SALTO-academie ingericht en wordt de ontwikkeling van talent gestimuleerd en geborgd. Hiermee anticipeert SALTO nu al op de invoering van het lerarenregister, wat naar verwachting in 2018 verplicht zal zijn. Dan zal iedere leerkracht zich moeten hebben ingeschreven en jaarlijks moeten verantwoorden dat hij/zij voldoende schoolt om bekwaam te blijven.

10.9. Verzuimbeleid

Door actief preventiebeleid proberen we binnen de school ziekteverzuim te voorkomen. Mocht het toch zo zijn dat een medewerker ziek wordt, is er actief beleid en begeleiding om dit voor de medewerker en de school zorgvuldig en effectief te begeleiden. Hiertoe hebben de scholen een overeenkomst met een Arbodienst via welke we een verzuimcoach en de bedrijfsarts inzetten en

eventueel andere expertise kunnen betrekken. De afgelopen jaren heeft dit zich effectief bewezen. Het gemiddelde verzuim binnen SALTO ligt nu op een normale waarde binnen de sector.

10.10. Evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding

SALTO streeft naar een evenredige verdeling van mannelijke en vrouwelijke schoolleiders. Met ingang van dit schoolplan is het percentage vrouwen op directiefuncties 51%. SALTO heeft op bestuursniveau de aandacht voor dit onderwerp, zodat het streefpercentage van minimaal 50% gehandhaafd blijft.

Hoofdstuk 11 Financieel beleid

11.1. Bronnen bekostiging

Scholen zijn organisaties die volledig worden gesubsidieerd door het rijk. Met het financieel plan dat een meerjaren perspectief kent van 4 jaar en dat jaarlijks wordt bijgesteld, stelt de bestuurder de financiële kaders vast waar binnen het beleid van Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs (in vervolg SALTO) wordt uitgevoerd. De financiële kaders zijn nodig voor het dragen van de bestuurdersverantwoordelijkheid en geven houvast bij investeringsbesluiten. De financiële kaders worden weergegeven met gangbare financiële kengetallen en hun signaleringsgrenzen. Onderwijsinstellingen die boven de signaleringsgrenzen blijven, hebben grotere zekerheid van financiële continuïteit. We streven dus naar waarden van kengetallen die op of boven de signaleringsgrenzen van OCW liggen.

11.2. Financiële kaders voor de school

Onder goed financieel management verstaan we: 'Het geheel van activiteiten, processen en spelregels dat ervoor moet zorgen dat een organisatie de middelen zo inzet, dat ze haar doelstellingen behaalt. Financieel management is dus gericht op het bereiken van doelen. In het onderwijs is dat het geven van goed onderwijs en de continuïteit van de onderwijsinstelling. Een organisatie kan haar doelen bereiken door een evenwichtige combinatie van sturing, beheersing en verantwoording. De school dient binnen de gegeven kaders te blijven. Op basis van 3 rapportages wordt in het klantenteam de voortgang van de financiële situatie gemonitord.

11.3. Financieel meerjaren beleid, afgeleid van te voeren strategisch beleid

We streven ernaar om vooral de middelen in te zetten op beleidsrijke begrotingen die door de directies worden opgesteld, teneinde de kwaliteit van onderwijs te borgen en te voorzien in de gezamenlijke kaders zoals vastgelegd in het strategisch meerjaren beleidskader. Voor De Vuurvlinder betekent dit dat we in de begroting zoveel mogelijk ruimte maken om de formatie maximaal te maken. Er zijn door de groei van school en passend onderwijs veel mensen nodig om de organisatie goed neer te zetten en de kinderen goed te begeleiden.

Daarnaast is er in de begroting rekening gehouden met de investering van digitale middelen en de implementatie van 21st century skills en de materialen die daarbij horen.

11.4. Investerings

Jaarlijks worden op basis van te houden interne audits en het begrotingsgesprek de benodigde investeringen bekeken teneinde deze in de begroting definitief vast te stellen. De scholen maken een meerjaren investeringsbegroting om de geplande onderwijsontwikkelingen te realiseren.

11.5. Weerstandsvermogen van de school

De signaleringsgrenzen van het bestuur en de RvT en daarmee het financieel toetsingskader van SALTO als totaal zijn bepaald op de issues solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, weerstandsvermogen,

kapitalisatiefactor, bufferliquiditeit en personeelslasten/totale baten. De signaleringgrenzen zijn terug te vinden in het vastgestelde financieel plan.

Als zodanig is er geen sprake van een weerstandsvermogen van de school maar van de totale stichting.

11.6. Sponsoring

Van sponsoring is sprake als scholen gelden of materiële bijdragen ontvangen die niet voortvloeien uit onderwijswetgeving of subsidiëring en binnen schooltijden worden ingezet voor de leerlingen. Voorbeelden van sponsoring zijn: ouders die extra geld geven, ontvangen bijdragen van een maatschappelijke actie (bijvoorbeeld Jantje Beton of Stichting Kinderpostzegels) of een bedrijf dat lesmateriaal verstrekt. Scholen kunnen het geld of materiaal dat door sponsoring is verkregen, inzetten voor het onderwijs en/of nevenactiviteiten.

Omdat wij op een verantwoorde en zorgvuldige wijze met sponsoring om willen gaan, maken we afspraken met de partij die de school wil sponsoren. Hierbij worden in ieder geval de volgende voorwaarden voor sponsoring door de school besproken:

- Sponsoring moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en de doelen en uitgangspunten van onze school;
- Sponsoring bevordert het gezonde gedrag van kinderen en stimuleert een gezonde leefstijl;
- Sponsoring mag niet de objectiviteit, geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van het onderwijs, de school en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen;
- Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de kwalitatieve eisen die onze school aan het onderwijs stelt;
- Aan sponsoring nemen we alleen deel als er heldere afspraken gemaakt zijn die met alle partijen zijn afgestemd;
- Voor sponsorgelden hoeven we nooit een tegenprestatie te leveren (als dank voor de ontvangen gelden/ materialen) die de vrijheid van het onderwijs, de kinderen of de ouders kan beperken.

Bovengenoemde punten vinden hun basis in het convenant "Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en Sponsoring 2015-2018", dat de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen in samenwerking met tien partijen uit het onderwijs en het bedrijfsleven heeft opgesteld en door hen is ondertekend.

Hoofdstuk 12: De beleidsvoornemens in een jaarplan

Op De Vuurvlinder werken we met een jaarplan waarin we plannen wat we per kalenderjaar willen ondernemen op het gebied van onderwijs, personeel, organisatie, investeringen en overige beleidsterreinen. Het jaarplan omvat concrete stappen. Het 4 jarenplan is een vervolg op het jaarplan en omvat meer globale stappen. Dit omdat De Vuurvlinder een flexibele en ondernemende organisatie is, die vanuit visie steeds inspeelt op interne en externe ontwikkelingen.

Onderwerp/ doelstelling	Actiepunt/ activiteit	Fase	Verantwoordelijk/ uitvoerend
<p>Doorontwikkeling 5 gelijke dagen continuurooster:</p> <p>→ Aanbod ochtend, gericht op ontwikkeling basiskennis.</p>	<p>Blok Nederlands (2 u) en blok rekenen (1 u) (gepersonaliseerd?) inzetten vanuit EGO en 21st century skills. De leerling (onderwijsbehoefte) en de inhoud (doelen) zijn het uitgangspunt. Niet de methode.</p>	<p>Nederlands → van implementatie methode (taal/ spelling) naar werken vanuit doelen → 2016. Nederlands → zie ook doelstelling taalbeleidsplan Rekenen → oriëntatie gepersonaliseerd leren, methode, ICT middelen → 2016.</p>	<p>V: MT, IB specialist taal U: leerkrachten</p> <p>V: MT, rekencoördinator, ICT coördinator U: werkgroep</p>
<p>→ Aanbod middag, gericht op ontwikkeling basisvaardigheden.</p>	<p>Flexibel curriculum waarin projectwerk en ateliers de basis zijn voor aanbod en de ontwikkeling van vaardigheden. De volgende vakgebieden krijgen deze schoolplan periode extra aandacht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Engels - Techniek - Mediawijsheid 	<p>Flexibel curriculum → oriëntatie: Wat moet aan bod komen vs wat is keuzeaanbod gericht op de talenten van leerlingen → 16-17.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimumeisen opstellen. - Organisatievorm afspreken. - Implementeren in aanbevelingskaarten en werkwijze. 	<p>V: MT, bouwleiders U: bouwleiders, leerkrachten</p>

<p>→ Organisatie pauze en aanbod.</p>	<p>Organisatie met voldoende hulpouders voor het begeleiden van het eten in de groepen 1/2 en voor het begeleiden van de pauze in groep 3 t/m 8. Verbinding tussen school en hulpouders door coördinator en 1 verantwoordelijk teamlid per dag. In het verlengde van het EGO aanbod voor lln. in de pauze, door hulpouders en stagiaires.</p>	<p>Engels → implementatie groep 6. Doorontwikkeling samen met ICT. Techniek → zie eigen doelstelling Mediawijsheid → zie doelstelling ICT</p> <p>Organisatie: opstartfase waarin nog meer werving noodzakelijk is → 15-16.</p> <p>Verbinding: implementatiefase → 2016</p> <p>Aanbod: implementatiefase waarin doorontwikkeling wenselijk is → 2016.</p>	<p>V: MT, bouwleiders U: bouwleiders, leerkrachten</p> <p>V: MT U: coördinator hulpouders</p> <p>V: MT U: coördinator hulpouders, Ambulante teamleden</p> <p>V: MT U: coördinator hulpouders, hulpouders, stagiaires (lkr.)</p>
<p>21st century skills: → Professionalisering team.</p> <p>→ Integratie met EGO. → Vertalen in concreet aanbod.</p>	<p>Netwerkgroepen met daarin de teamleden. Iedere netwerkgroep onderzoekt een 21st century skill. De netwerkgroep presenteert de bevindingen en doet aanbevelingen aan het team en MT. Deze kunnen concreet zijn (implementatie werkwijze) maar ook gericht op professionalisering.</p> <p>Aanbevelingen netwerkgroepen en opbrengsten professionalisering worden geïntegreerd in de EGO-werkvormen en in het onderwijsaanbod. Zie schema blz. 16. → Leerkrachten hebben de</p>	<p>Oriëntatiefase/ onderzoeksfase. De opbrengsten kunnen uiteen lopen per netwerkgroep/ per 21st century skill → 15-16 → doorlopend.</p> <p>Oriëntatiefase/ onderzoeksfase netwerkgroepen. → Leidt tot keuzes in MT op gebied van beleid en professionalisering. → Leidt tot implementatie → 16-17.</p>	<p>V: MT, ieder MT-lid is kartrekker van een netwerkgroep. U: Teamleden</p> <p>Stap 1: V: netwerkgroepen U: MT</p> <p>Stap 2: V: MT U: teamleden</p>

<p>→ Implementatie van herkenbaar aanbod voor de leerlingen.</p>	<p>vaardigheden eigen gemaakt en geïntegreerd in hun handelen. Vanuit voorgaande stappen herkennen de leerlingen de 21st century skills in het aanbod. De 21st century skills zijn herkenbaar in het verslag en in het advies. De 21st century skills zijn (visueel) herkenbaar in school.</p>	<p>Oriëntatiefase en implementatiefase in 16-17. Oriëntatiefase en implementatiefase in 16-17. Start implementatiefase in 2016.</p>	<p>V: MT U: teamleden V: MT U: teamleden V: MT</p>
<p>ICT: faciliteren → Investeren in hardware. → Investeren in software. → Investeren in Wifi.</p>	<p>Vervanging digiborden door touchscreens. Aanschaf laptops/ tablets/ Pc's. Volgt op investering hardware. Is ingemeten. Vorbereiding installatie.</p>	<p>Implementatiefase → kick-of jan'16. Evt. verdere professionalisering. Oriëntatiefase → doelstelling: wat willen we bereiken, koppelen aan wens doelstelling ICT leerlingen. Tevens matchen met mogelijkheden netwerkbeheerder. Implementatiefase uiterlijk start schooljaar 16-17. Oriëntatiefase 2016. Implementatie start 2016.</p>	<p>V: MT, netwerkgroep ICT U: teamleden V: MT, netwerkgroep ICT V: salto</p>
<p>ICT: implementeren → ICT plan wat flexibel richting geeft aan het aanbod en de werkwijze.</p>	<p>De netwerkgroep brengt in beeld hoe we ICT willen gebruiken, als gereedschap en als doel. Dit heeft een directe koppeling met hardware, software en aanbod binnen de diverse vak/ leergebieden.</p>	<p>Oriëntatiefase 2016.</p>	<p>V: MT, netwerkgroep ICT en te benoemen ICT-coördinator in de LB functie.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➔ Professionalisering leerkrachten op ICT mogelijkheden en toepassingen. 	<p>Vervolg op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investering touchscreens - Aanbeveling netwerkgroep - ICT plan 	<p>Uitvoering start 2016. Uitvoering 16-17. Uitvoering 16-17.</p>	<p>V: MT U: Prowise V: MT, netwerkgroep ICT V: MT, coördinator ICT</p>
<p>ICT: leerlingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Kinderen zijn ICT vaardig. ➔ ICT draagt bij aan betrokkenheid en ontwikkeling. ➔ ICT daagt uit, helpt en leidt tot interactie binnen en buiten school. 	<p>Zichtbaar resultaat bovenstaande doelstellingen 21st century skills (gedeeltelijk) en ICT ontwikkeling.</p>	<p>Wordt vanaf de start van 2016 in een stijgende curve zichtbaar.</p>	<p>V: MT, coördinator ICT U: team</p>
<p>Rekenen: vervangen methode</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ Analyse huidige situatie ➔ Visie rekenen toekomst opstellen. ➔ Ontwikkelingen ICT en gepersonaliseerd leren beoordelen m.b.t. visie. ➔ Keuze maken en implementatieproces opstarten. 	<p>Werkgroep oprichten die vanuit analyse een visie opstelt. ➔ De visie leidt tot een gewenste situatie. ➔ Vanuit visie en gewenste situatie wordt vorm gegeven aan de oriëntatie op een nieuwe methode. ➔ Resultaat van de oriëntatie is de aanschaf van een nieuwe methode. ➔ Implementatie volgt z.s.m. na gedegen traject.</p>	<p>Van oriëntatie tot implementatie in 2016 met maximale uitloop naar 2017.</p>	<p>V: MT, rekencoördinator U: werkgroep rekenen + leerkrachten</p>
<p>Taalbeleidsplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ NT2 Er is een aanbod voor kinderen met een VVE-indicatie en NT2-kinderen. 	<p>Aanbod voor beide doelgroepen definiëren. Gewenst leerkrachtgedrag en leeromgeving formuleren en vastleggen.</p>	<p>Ontwerpfase 2015-2017.</p>	<p>V: IB specialist taal, VVE-coördinator U: IB specialist taal, VVE-coördinator</p>

<ul style="list-style-type: none"> → Doorgaande lijn mondelinge taalvaardigheid van groep 1-8 → Doorgaande lijn schriftelijke taalvaardigheid in andere vakken van groep 3-8 → Leesbevordering 	<p>Afspraken maken over het gebruik van de methode uitgaande van de visie van Vuurvlinder. Deze afspraken bijstellen op basis van tussentijdse evaluaties en de evaluatie aan het einde van het eerste schooljaar.</p> <p>Implementatie van de methode.</p> <p>Inventariseren wat er al aan bod komt en op welke onderdelen er aanvulling of kwaliteitsverbetering nodig is.</p> <p>Oriënteren op de leerlijnen, inventariseren van het aanbod en vaststellen welke onderdelen extra aandacht nodig hebben.</p> <p>Inventarisatie aandachtspunten</p>	<p>Implementatiefase 2016-2017</p> <p>Implementatiefase 2016-2017</p> <p>Oriëntatiefase 2016-2017</p> <p>Oriëntatiefase 2016-2017</p> <p>Oriëntatiefase 2015-2016</p>	<p>V: IB specialist taal U: IB specialist taal, lkr groep 3</p> <p>V: IB specialist taal U: leerkrachten groep 3</p> <p>V: IB specialist taal U: IB specialist taal, leerkrachten</p> <p>V: IB specialist taal U: IB specialist taal, leerkrachten</p> <p>V: IB specialist taal U: IB specialist taal, leescoördinator</p>
<p>Passend onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Groep in Beeld (vanuit HGW) 1/2 vanuit thema's. 3/8 rekenen, spelling, taal → Groep in Beeld (vanuit HGW) 3/8 : Technisch lezen en Begrijpend lezen 	<p>- Borging van groepsplan 'light' passend bij de VV en ontworpen vanuit onderwijsbehoeften lln, van vakgebied: rekenen, spelling, taal en bij kleuters de thema's.</p> <p>- Implementatie groepsplan 'light' passend bij de VV en ontworpen vanuit onderwijsbehoeften lln, op vakgebied: Technisch en Begr. lezen.</p>	<p>Borging 2016</p> <p>Implementatie 2016</p>	<p>V: IB U: leerkrachten</p> <p>V: IB generalist + specialist taal U: IB generalist + specialist taal, leerkrachten</p>

<ul style="list-style-type: none"> → Kind in Beeld → Onderwijsbehoeften, stimulerende- en belemmerende factoren kwalitatief omschrijven. → SOP update 	<p>- Borging van Kind in Beeld, passend bij de VV en ontworpen vanuit onderwijsbehoeften en bijzonderheden van IIn. Info toevoegen na toetsronde LOVS en eindcheck KIB als overdracht.</p> <p>Met leerkrachten onderzoeken en afspreken waar een kwalitatieve beschrijving van behoeften en factoren aan moet voldoen.</p> <p>Vanuit diverse ontwikkelingen, HGW/ Groep in Beeld/ protocollen en arrangementen/ uitbreiding IB/ aanpassingen maken.</p>	<p>Borging 2016</p> <p>Ontwerpen en implementeren 2016</p> <p>2015-2016</p>	<p>V: IB U: leerkrachten</p> <p>V: IB U: IB, leerkrachten</p> <p>V: IB, MT U: IB, MT</p>
<p>Hoogbegaafde en excellente IIn:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Protocol → Professionalisering hoogbegaafdheidsspecialist en IB. → Kinderen zijn bekend met denkbeelden en kunnen deze toepassen → Filosofie 	<p>- Protocol actualiseren - Presenteren aan het team - Implementatie team</p> <p>- Deelnemen Professionele leergemeenschap SALTO</p> <p>- Vanuit diverse ontwikkelingen aanpassingen maken in ons programma</p> <p>- Oriëntatie op de methoden/ materialen op het gebied van filosofie. - Mogelijkheden bekijken en hoe in te passen bij de giraffen.</p>	<p>Implementatiefase en borging Schooljaar 2015/ 2016</p> <p>Professionaliseren en evalueren Schooljaar 2015/ 2016</p> <p>Oriëntatiefase en ontwerpfase Start 2016</p> <p>Oriëntatiefase en ontwerpfase Start 2016</p>	<p>V: Specialist HB/ IB/ MT U: Specialist HB/ IB/ MT/ team</p> <p>V: Specialist HB/ IB</p> <p>V: Specialist HB/ IB U: Specialist HB/ IB</p> <p>V: Specialist HB/ IB</p>

<p>→ Excursie</p>	<p>- Oriëntatie en implementatie excursies giraffen</p>	<p>Oriëntatiefase en implementatie Start 2016</p>	<p>V: Specialist HB/ IB U: Specialist HB/ IB</p>
<p>Salto gezond en bewegen:</p> <p>→ een sportdocent verzorgt de gymlessen en het naschoolse sport- en beweegaanbod. Kinderen krijgen 2x 45 minuten gymles per week</p> <p>→ de school werkt structureel aan gezond gedrag</p> <p>→ duurzaamheid</p> <p>→ gezonde school vignet</p>	<p>Elke groep krijgt les van een sportdocent. De gymlessen worden aangevuld met sportactiviteiten op kamp, tijdens Vuurvlindermiddagen, pauzes, koningsspelen, sportdagen en buitenschools aanbod.</p> <p>Kinderen eten tijdens de kleine pauze fruit, we promoten de gezonde traktaties (o.a. Lopend Vuurtje), deze traktaties worden uitgedeeld na de lunch, kinderen nemen geen snoep mee naar school. Tijdens schoolactiviteiten wordt kinderen meegegeven dat lekker en gezond prima samengaan. Er is structureel aandacht aan voeding in de lessen Kinderen hebben allemaal een eigen broodtrommel en drinkbeker</p>	<p>Uitbreiding van een tweede gymdocent</p> <p>Onderzoek doen en informeren binnen team, ouders (MR) en kinderen (gr 5-8)</p> <p>Beleid omschrijven en vastleggen MT (8-12-16)</p> <p>Aan de praktische voorwaarden is voldaan, en ouders-leerkrachten en kinderen worden geïnformeerd over invoer van de afspraken (invoer 15-2-16)</p> <p>Met uitbreiding/verdieping van bovenstaande (Meerjarenplan)</p>	<p>V:salto U: sportdocenten, coördinator sport/sportweek, coördinator sport en bewegen, team</p> <p>V: Coördinator sport en bewegen, MT U: Team, coördinator sport en bewegen</p> <p>V: Coördinator sport en bewegen U: MT-team</p>

Bijlagen

Bijlage 21st century skills

De samenleving waarin we leven verandert in een hoog tempo. Technologische ontwikkelingen gaan snel, de hoeveelheid beschikbare informatie groeit exponentieel en is altijd en overal beschikbaar. De samenleving is daardoor gemedialiseerd: media zijn alomtegenwoordig en mensen maken er, bewust en onbewust, massaal gebruik van. Hierbij gaat het om oude media zoals televisie en kranten, maar ook om nieuwe media zoals het internet en de daarbij behorende mogelijkheden zoals social media. Door de laagdrempeligheid van de nieuwe media worden gebruikers van media al snel ook makers van media: het aantal nieuwe blogs, Twitter-berichten, filmpjes op YouTube en informatie die uitgewisseld wordt via Facebook blijft groeien. Maar ook degenen die zich niet bezighouden met social media zijn elke dag omringd door nieuwe media. Denk daarbij aan het gebruik van internetbankieren, het opzoeken van informatie op internet of het gebruiken van de Digi-D om belastingaangifte te doen. Dit hoeft echter niet te betekenen dat alle gebruikers zich bewust, kritisch en actief in het medialandschap kunnen voortbewegen en dat is wel nodig om te kunnen participeren in de huidige maatschappij.

De toegenomen technologisering en informatisering leidt ook tot veranderingen op de arbeidsmarkt. De relatief statische industriële samenleving met een dominerende 'maakindustrie' en standaardproducten maakt plaats voor een dynamische kenniseconomie, waarin kennisontwikkeling een centrale rol speelt. Het aantal banen met routinematig productiewerk neemt af, terwijl er steeds meer vraag is naar banen die vragen om flexibiliteit en probleemoplossend vermogen. In dit verband wordt gesproken over een innovatie-economie. In die innovatie-economie gaat het erom nieuwe ideeën te genereren door samenwerking, creativiteit, technologische toepassingen en ondernemerschap. Dat geldt niet alleen op het niveau van de individuele werknemer, maar ook op het niveau van ondernemingen als geheel. Uit een recente studie van Ernst & Young (2010) onder 1400 ondernemers en managers wereldwijd komt naar voren dat succesvolle bedrijven getypeerd worden door snelheid, flexibiliteit en innovatie en intensieve samenwerking zowel intern als extern.

Naast technologisering en informatisering speelt globalisering een grote rol. Door nieuwe toepassingen van ICT wordt het steeds makkelijker om over grenzen heen samen te werken. We bewegen ons naar een mondiale economie, waarin we afhankelijk zijn van ontwikkelingen ver buiten onze landsgrenzen. Ook zijn er complexe maatschappelijke kwesties, zoals kwesties met betrekking tot het klimaat, die op mondiale schaal om creatieve oplossingen vragen. Met deze nieuwe vormen van wederzijdse afhankelijkheid wordt internationale samenwerking steeds belangrijker. Dit betekent voor burgers en werknemers dat zij in staat moeten kunnen zijn om te participeren in internationale netwerken en om moeten kunnen gaan met culturele diversiteit.

Een andere kenmerkende ontwikkeling die het maatschappelijke en persoonlijke leven van mensen in de 21e eeuwse samenleving beïnvloedt is de toenemende individualisering. In tegenstelling tot de jaren vijftig, toen jongeren min of meer een standaardbiografie volgden, is er nu een samenleving

waarin individuen veel meer zelf hun biografie moeten vormgeven (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2007). Voor jongeren betekent dat, dat het belangrijker is geworden om eigen keuzes te leren maken en zich te oriënteren op eigen kwaliteiten en voorkeuren in relatie tot werk en beroep.

Al deze ontwikkelingen zorgen voor omvangrijke economische en sociale veranderingen in onze maatschappij die niet alleen het werk maar de gehele leefomgeving van mensen beïnvloeden. De vraag is welke kennis en vaardigheden jongeren minimaal moeten beheersen om te kunnen functioneren in de maatschappij en als basis voor verdere ontwikkeling in de toekomst. Of met andere woorden: wat moet de school van de 21e eeuw jongeren leren? In verschillende internationale onderzoeksprojecten is gezocht naar een antwoord op deze vraag. Al deze studies wijzen op het toenemende belang van conceptuele en meta-cognitieve kennis en vaardigheden op het gebied van communicatie, samenwerking, sociaal-cultureel bewustzijn en ICT-vaardigheden. Het is de vraag of veel van deze vaardigheden echt nieuw zijn. Wel lijken ze aan belang gewonnen te hebben gezien de toenemende complexiteit van de samenleving en groeit daarmee de noodzaak voor alle leerlingen om ze te verwerven. Zo stelt de Onderwijsraad (2011) dat de behoefte aan dergelijke vaardigheden niet meer is beperkt tot hogere functies. Jongeren, ook lager opgeleid, die dergelijke vaardigheden niet beheersen, zullen problemen op de arbeidsmarkt ondervinden. Het is daarom volgens de raad van belang in alle onderwijstypen hier aandacht aan te besteden. Deze mening wordt breed gedeeld. Over het belang van aandacht voor deze vaardigheden in het onderwijs bestaat weinig discussie. Wel over de vraag wat er precies onder wordt verstaan en hoe dit aan de orde zou moeten komen in het onderwijs.

Creativiteit

Bij deze vaardigheid gaat het om het bedenken van nieuwe ideeën en deze kunnen uitwerken en analyseren. Meer specifiek gaat het om:

- ✓ een onderzoekende en ondernemende houding;
- ✓ kunnen denken buiten de gebaande paden en nieuwe samenhangen kunnen zien;
- ✓ het kennen van creatieve technieken (brainstorming en dergelijke);
- ✓ risico's durven nemen en fouten kunnen zien als leermogelijkheden.

Kritisch denken

Bij kritisch denken gaat het om het kunnen formuleren van een eigen, onderbouwde visie of mening. Meer specifiek gaat het om:

- ✓ effectief kunnen redeneren en formuleren;
- ✓ het kunnen interpreteren, analyseren en synthetiseren van informatie;
- ✓ hiaten in kennis kunnen signaleren;
- ✓ het kunnen stellen van betekenisvolle vragen;
- ✓ kritisch reflecteren op het eigen leerproces;
- ✓ open staan voor alternatieve standpunten.

Probleemoplosvaardigheden

Bij deze vaardigheid gaat het om het (h)erkennen van een probleem en tot een plan kunnen komen om het probleem op te lossen. Meer specifiek gaat het om de volgende kennis, (deel)vaardigheden en houdingen:

- ✓ problemen kunnen signaleren, analyseren en definiëren;
- ✓ kennis van strategieën om met onbekende problemen om te gaan;
- ✓ oplossingsstrategieën kunnen genereren, analyseren en selecteren;
- ✓ het creëren van patronen en modellen;
- ✓ kunnen nemen van beargumenteerde beslissingen.

Communiceren

Het gaat bij communiceren om het effectief en efficiënt overbrengen en ontvangen van een boodschap. Meer specifiek gaat het om het:

- ✓ doelgericht informatie met anderen kunnen uitwisselen (spreken, luisteren, de kern van een boodschap herkennen, effectief verwoorden, duidelijk zijn, ruis voorkomen);
- ✓ kunnen omgaan met verschillende communicatieve situaties (gesprekken, presentaties, debatten, et cetera) en het kennen van de gesprekstechnieken, -regels en sociale conventies bij elke situatie;
- ✓ kunnen omgaan met verschillende communicatiemiddelen (teksten, films) en het hanteren van verschillende strategieën daarbij;
- ✓ inzicht hebben in de mogelijkheden die ICT biedt om effectief te communiceren.

Samenwerken

Bij samenwerken gaat het om het gezamenlijk realiseren van een doel en anderen daarbij kunnen aanvullen en ondersteunen. Meer specifiek gaat het om:

- ✓ verschillende rollen bij jezelf en anderen (h)erkennen;
- ✓ hulp kunnen vragen, geven en ontvangen;
- ✓ een positieve en open houding ten aanzien van andere ideeën;
- ✓ respect voor culturele verschillen;
- ✓ kunnen onderhandelen en afspraken maken met anderen in een team;
- ✓ kunnen functioneren in heterogene groepen;
- ✓ effectief kunnen communiceren.

Digitale geletterdheid

Bij deze vaardigheid gaat het om het effectief, efficiënt en verantwoord gebruiken van ICT. Deze vaardigheid wordt verder gespecificeerd in de vervolgfase van de verkenning Digitale geletterdheid en 21e eeuwse vaardigheden, maar gaat in de kern om een combinatie van:

- ✓ basiskennis ICT:
  - het kennen van basisbegrippen en functies van computers en computernetwerken ('knoppenkennis'); het kunnen benoemen, aansluiten en bedienen van hardware; het kunnen omgaan met standaard kantoortoepassingen (tekstverwerkers, spreadsheet-programma's en presentatiesoftware), het kunnen omgaan met softwareprogramma's op mobiele apparaten; het kunnen werken met internet (browsers, e-mail); op de hoogte zijn van en kunnen omgaan met beveiligings- en privacyaspecten;
  - computational thinking: denkprocessen waarbij probleemformulering, gegevens-organisatie, -analyse en -representatie worden gebruikt voor het oplossen van problemen met behulp van ICT technieken en gereedschappen;

- ✓ mediawijsheid: kennis, vaardigheden en mentaliteit die nodig zijn om bewust, kritisch en actief om te gaan met media:
  - begrip: inzicht hebben in de medialisering van de samenleving, begrijpen hoe media gemaakt worden, zien hoe media de werkelijkheid kleuren;
  - gebruik: apparaten, software en toepassingen gebruiken, oriënteren binnen mediaomgevingen;
  - communicatie: informatie vinden en verwerken, content creëren, participeren in sociale netwerken;
  - strategie: reflecteren op het eigen mediagebruik, doelen realiseren met media;

- ✓ informatievaardigheden: het kunnen signaleren en analyseren van een informatiebehoefte en op basis hiervan het kunnen zoeken, selecteren, verwerken en gebruiken van relevante informatie:
  - definiëren van het probleem;
  - zoeken naar bronnen en informatie;
  - selecteren van bronnen en informatie;
  - verwerken van informatie;
  - presenteren van informatie.

Sociale en culturele vaardigheden

Bij deze vaardigheden gaat het om het effectief kunnen leren, werken en leven met mensen met verschillende etnische, culturele en sociale achtergronden. Meer specifiek gaat het om:

- ✓ constructief kunnen communiceren in verschillende sociale situaties met respect voor andere visies, uitingen en gedragingen;

- ✓ het (her)kennen van gedragscodes in verschillende sociale situaties;
- ✓ eigen gevoelens kunnen herkennen en gekanaliseerd en constructief kunnen uiten;
- ✓ het tonen van inlevingsvermogen en belangstelling voor anderen;
- ✓ bewust zijn van de eigen individuele en collectieve verantwoordelijkheid als burger(s) in een samenleving.

Zelfregulering

Bij deze vaardigheid gaat het om het kunnen realiseren van doelgericht en passend gedrag. Meer specifiek gaat het om:

- ✓ het stellen van realistische doelen en prioriteiten;
- ✓ doelgericht handelen (concentratie, zichzelf kunnen motiveren voor en richten op de uitvoering van een taak, zelfstandigheid) en monitoren van het proces (planning, timemanagement);
- ✓ reflectie op het handelen en de uitvoering van de taak en feedback op het eigen gedrag en handelen benutten om adequate vervolgkeuzes te maken;
- ✓ inzicht hebben in de ontwikkeling van eigen competenties;
- ✓ verantwoording nemen voor eigen handelen en keuzes en zicht hebben op consequenties van het eigen handelen voor de omgeving, ook op de lange termijn.